

הנפקה אל הארץ

כפר-ח'ב"ד ארץ-הקדוש

**מברזיל
לכפר-ח'ב"ד**
ראיון החודש'
עם השליח ואיש
החינוך הותתיק
הרבי חיים בנימיני
שליט"א עמ' 4

**מלבוב
לפולין**
מסע מצולם
מהמקום שבו
AIRUR הנס שהביא
את כפר-ח'ב"ד
לעולם
עמ' 14

**מכפר-ח'ב"ד
למייתר**
המדד'ר 'שליח
מהכפר' עם הרבי
שני-אור-זלמן
קורץ, שליח הרבי
בישוב מיתר
עמ' 23

"אני לעורר רחמים רבים"
גיליון מיוחד לרגל היום הגדול והקדוש ג' בתמוז

דבר מלכorth

בענין הקשר בין רבי לחסידים

אשר כל אחד ואחד בכל מצב ומצב שהוא נמצא בו, הנה בשעתה הרא
וברגעא הרא, אפשר להיכן להקריב מכם קרבן להו', אשר הכוות
והחוושים שלו יוכלו בהاش של מעלה.

(מאמר ד"ה "באתי לאגני" תש"ב,
התועדות' תש"ב, כרך ד, עמ' 297)

לא לערב השכל ולעשות שינוי

מההוראות שעליינו ללימוד מפרשת המרגלים – שלא לערב את
השכל ולעשות איזה שינוי, אפילו שינוי הסדר בלבד, בדברי הרב,
כ"ק מוח'ח אדמו"ר, גם כשנדרה לו שעליידי שינוי זה יצליח יותר
בשליחותו... התנאי העיקרי במילוי השליחות הוא שמיירת דברי הרב,
לא שינוי, ולא עירוב השכל, מתוך קבלת עול דוקא.

(שבת פרשנת שליח תש"ג,
התועדות', כרך א, עמ' 105, 106)

נשים ישראל נטלו על עצמן

וכן יהיה גם בגאולה העתידה, שהגאולה תהיה מצד העצמות
דוקא, שגילוי זה בא עליידי העבודה דדילוג, הבאה מן המיצר דוקא.
ונניין וזה האבן נשאי ישראל גענומען אויפ זיך [=נשייאי ישראל נטלו
על עצמן] שהיה בהם עניין המיצר דייסורי הגוף וייסורי הנפש, שעלי-
ידי מיצר זה היה 'ענני' בmorphב', גילי העצמות שעליידי וזה תהיה
הגאולה העתידה שהיא גאולה שלימה שאין אחריה גלות.

(מאמר ד"ה "מי מנה עפר יעקב",
התועדות' תש"ב, כרך ו, עמ' 36)

התקשרות 'יחידה' ב'יחידה'

וכן הוא גם במשה שבדורנו, ראתפסותא דמשה בכל דרא, אשר
כל אלה שהיו מקורבים אליו, מוקורבים עכשי, או אלו שיתקשו
לעתיד, הרי משה הוא זה המקשר את בחינת עצם הנשמה שלם,
בחינת היחידה שלהם ביחידה שלו, שעליידי וזה היא חבקה ורבקה
בר יחידה ליחדך, למעלה מטעם ורעת לגמר.

(מאמר ד"ה "ואלה המשפטים",
התועדות' תש"א, כרך ב, עמ' 235)

מרובים צורכי עמק

כל שחולף הומן מתרבכים יותר העניים בהם צריך הגני לעסוק,
ובלשון הידוע: "מרובים צורכי עמק" ...

(התועדות' תש"מ, כרך ב, עמ' 918)

לכל אחד ניתן והומשך הכוח

גם ברגע לדורנו, הנה רועה ונשיא ישראל שהוא הורה לנו את
הדרך הישרה, אשר נלך בדרךיו ואורחותיו, את המעשה אשר יעשון
ואת המעשה אשר לא יעשון, הנה שעליידי זה ניתן והומשך הכוח,

זמן השבת בכפר חב"ד

לפי אופק תל-אביב

צאת שבת	כניסת שבת	פרשה
20:30	19:25	קורח
20:32	19:27	חוות
20:33	19:29	בלק
20:33	19:29	פנחס

יוצאל-אור ע"י ועד כפר- חב"ד

עורך: זלמן רודרמן

משתתפים: יוסף- יצחק קמינצקי, מנחם ברוד, שלמה הרשקוף,
 שלמה- מאיר מארק, שמואל רסקין, שמוליק אוירבמן, שרון גושן.

צילום: COL, מאיר דהן, מאיר אלפסי, יואל בליניצקי, ברלה שיינר.

דוא"ל: oirechman@gmail.com

דבר הרב

המד"א האה"ח הרב מרדכי שמואל אשכנזי שליט"א

"אמונה, יראה ואהבה":
לחזק את עניין "אמונה" בה' ומשה עבורי.
להאמין בכל נפשנו ומואדנו בכל דבריו ה'ך
של רכינו ובאופן מיוחד בכשורה הגדולה ש"הנה
הנה משיח בא'", ולהתכוון לכך כראוי.

להווסף עניין "יראה", שכמברא בתניא
(לקו"א פרק ד), "יראה היא שורש לש"ה לא
תעשה, כי ירא לмерוד מלך מלכי המלכים
הקב"ה".

ולחתזוק גם ב"אהבה", שכפי המבורא (שם
בתניא), "אהבה היא שורש כל רמ"ח מצות
עשה וממנה הן נמשכות ובולעד אין להן קיום
אמתית".

ובמיוחד בעמדנו בפתחו של הקץ שבו
נדרש זהירות יתרה בהקפדה על ענייני
הלכה, ובמיוחד בתחום הצעניות, כפי שהרבי
היה נוהג להזהיר ולעorder בעניינים אלה את
היווצאים לנופש ב'הרים' וכיו'ב.
ובשדר כל זה נוכחה תכוף ומיד ממש לראות
בעיני בשער את מלכנו, מלך ביויפוי, בגאותה
האמתית והשלמה, אכ"ר.

ברכתך "ברכנו אבינו כולם כאחד"
רב מרדכי שמואל אשכנזי

אל תושבי הכפר שייחו
שלום וברכה:
עומדים אנו ערב היום הגדול והקדושים - ג'
בתמונה.

באופן טבעי, היום הזה מעורר בלב כולנו
רגש עמוק של רצון לחזק את הקשר והшибוט
אל הרבי, והדריך לעשות זאת הדיא כלשון רבינו
הוזון בסימן זו באיגרות הקדושים: "בראונו ילדיו
מעשה ידיו בקרבו קידישו שמו אשר יתגדר
ויתקדש כאשר נלך בדרך ישירה אשר הורנו
מדרכיו ונלכה באורחותינו נצח סלה ועד".

את הדברים ומסביר לנו מה הם אותם "דרךינו"
ו"אורחותינו" שבhem יש לכלת. והוא כתוב,
"בנורע חיי הצדיק אינם חייםبشرיים כי
אם חיים רוחניים שהם אמונה, יראה ואהבה".
לפייך, כל אחד ואחד ייכון לקראות אלוקיו
בחכנה רבה ויגיעו עצומה לקבל שלוש מידות
הלו, דרך שהורנו רבנו וכמאז"ל יגעת
ומיצאת".

לקראת היום הגדול והקדושים זה - ועל-
את' כמה יוכמה בו ביום עצמו - עליינו אפוא
להתעורר בשלוות העניינים הב"ל שם

דבר היר"ד

ר' בנימין ליפשיץ

ליידי פרישות, פרישות מביאה לידי טהרה,
טהרה מביאה לידי קדושה, קדושה מביאה לידי
ענווה, ענווה מביאה לידי יראת-יחטא, יראת-
חטא מביאה לידי חסידות...". הניקות היא אפוא
חוליה הכרחית בדרך לחסידות.

השוב לצטט בהקשר זה דבריהם מתוך שיחת
קדוש של הרבי (בשנת תשכ"ט): "כל הנמצאים
בכפריחב"ד הם שלוחי כ"ק מו"ח אדרמ"ר
ועליהם לפעול ולסייע בענייני הכפר, לא רק
בעניינים הרוחניים, אלא כוונתי גם פשט
בגשימות כגון בניין הכהבֶר (ברוגמת דברי
הרמ"ם) (בhalachot kali המדרש פ"ח ה"ד) בנוגע
לכגדי כהונה - שם נעשה פשוט לשם יופי,
להשאיר רושם טוב על הרואה".

ועוד מוסיף הרבי וכותב: "כפריחב"ד שנוסד
על-ידי הרבי, הרוי פשוט הדבר שצורך שיש
לו פנים פשוט בגשימות, במיעוד בדברים
הבולטים לעין".

ברכת קץ בריא ו... נקי
בנימין ליפשיץ

תושבים יקרים

הkeitz כבר כאן וזה אומר שעוד מעט קט
ילדים רבים (בלע"ר) יملאו את חצרות הבתים,
את הגנים-הציבוריים ואת רחובות כפרנו.

כולנו מփשים כל העת שיטות לשיפור
החינוך ילדינו למידות טובות, למשמעת
ולקבלת-על. ואולם החינוך לכל הnell מתחילה
דווקא בדרכם הקטנים. דברי מכובדים לנושא
השיעור על הסדר והוניקון בכפר. עליינו למלמד
וללחן את ילדינו כבר מגיל צעיר, כי רשות
הרבים אינה שיטה הפקר, אלא היא ה'בית' של
כולנו. וכשש שבבית הפרט לא עלה על הדעת
לסייע ללקק ארטיק ולהשליך את עטיתו על
רצפת הסלון, כדי לבדוק לא עלה על הדעת
להשליך את עטיפת הארטיק על המדרכה ליד
הבית או תחת הנדרגה בגונצתיבור.

בגמרה נאמר: "אמר רבי פנחס בן יאיר:
תורה מביאה לידי זהירות, זהירות מביאה לידי
זריזות, זריזות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה

כל החורים בדפיצית

ערב ג' בתמוז נפגשנו לשיחה עם הרה"ח הרב חיימ בニמיini שליט"א, מותיקי שלוחי החינוך של הרב ביעם ומישקם עולה של תורה בברזיל, המתגורר זה כשתיים בכפר-חוב"ד. שמענו ממנו את סיפורו האישי המרגש, לצד פרטיים מרתקים על עבודה השילוח ועל הדרכה המיחודת שקיבל מהרב**ב'יחידות' ובכ-150 איגרות-קדש אישיות • מה זרעו בחיים אף הוא בחיים**

שאלולא הרב בニמיini יישיבתו – ספק רב אם הם היו בכלל שומרי תורה ומצוות. והנה כי כן, בנו של תלמידו לשעבר, הוא תלמיד ישיבת תומכי-תמים המרכזית בכפר-חוב"ד וגם ה'חברותא' שלו. ועל כך נכתב נאמר: התורה מהורת על אכמנה שלא.

השעה שנקבעה לנו עתה הרב בニמיini לא הייתה מקרית, שכן והוא חלונ'הomon הפניו אצלו, בין ה'חברותא' מהישיבה לבין השיעור וההתוואות שהוא מקיים לתלמידו לשעבר, הנוראים מדי יום חמישי בשבוע מכל הארץ לכפר-חוב"ד, כדי להאזין לרבים האוחז משכבר הימים. בשאר ימי השבוע מתרחח הרב בニמיini את עצמו למספר ערים בארץ, כדי למסור שיעורים לקבוצות שונות, אף הן של בוגרי ישיבתו.

לפנינו ימים מספר הוזמן הרב בニמיini לבקר ב'כולל' גדול באחת מערי הדרום. בראש ה'כולל' עומד יהודית תלמידיהם ש캐הרב בニמיini מצבע עלייו בתמונה ישנה באלבום התמונות של הישיבה בפטופוליס, אנחנו פולטים קריית השתאות. לצד מגודל בלורית עם מכנסים קצרים מוחיך אליו מהתמונה. "אין לכם מושג באיזה כבוד-מלכים הוא קיבל אותם בוגרים", מספר הרב בニמיini בחיק נבוך. "בין השאר הוא לחש לי, 'בוכותך לא התחתנתי עם נוכרייה...'".

רב בニמיini עם הגעתו ארץ

ישירים ועוד אלף צאדים ביולוגיים ורוניתים לאותם בוגרים. כ-50 מתלמידיו לשעבר, ממשמים הם שלוחים ורבני קהילות ברחבי ברזיל. וכל נשכח כי מדובר בתלמידים כאלה,

Cשנכנסנו לביתה של הרב חיים בニמיini, ביום חמישי בשבוע שעבר, עלי-פי תיאום מוקדם כמוון, השעה הייתה ארבע וחצי אחר-צהרים. עם כניסהו קם הרב בニמיini ממקוםמושבו ליד השולחן שבוחל בינו וסגר חומש במדבר שהימה פתוחה לפניו. מעברו השני של השולחן התרומות ממושבו בחוץ צעיר וסגר אף הוא חומש במדבר. השניים נפרדו וזה מה לשלום והבהיר פנה לדרכו, בעוד אלו מזומנים להיכנס פנימה, אל לשכתו הצנואה והמסודרת להפליא של הרב בニמיini.

"הבחור הזה", יאמר לנו הרב בニמיini רגע לאחר שיטרף ויגיש אל השולחן קנקן משקה צונן, "זה תלמיד הישיבה כאן בכפה. ליד ברזיל ובנו של שליח חשוב הפועל באחת מערי ברזיל. והוא, ככלומר השליח, הינו אחד מתלמידינו לשעבר בפטופוליס. בהפסחות שבין הסדרים' בישיבה פה, אני והבן שלו, הבהיר שראיתם, לומדים ב'חברותא' תנ"ך פרשת-השבוע עם פירוש רמב"ן".

אם תרצו, והי אולי תמצית סיפורו של הרב חיים בニמיini, שבשנתים האחרונים עלה ארץ – בתום למעלה מי-40 שנים שליחות חינוכית בברזיל – וمتגורר כאן איתנו, בכפר-חוב"ד. איש מיוחד במינו, שכגדול אישותו ושיותו כך גם גדול ענותו; שהפריה מדבר שמה רוחני, והצמיחה מאות רבות של תלמידים

חשיבות קליפת השומן

אבל סיפורו של הרב בניימיין בן ה'ז' – לאורך ימים ושניהם טובות – מתחילה בבודפשט שבהונגריה. "אבי, הרב בניימיין זאב הילוי פישר היה תלמיד ישיבת פרשבורג שכראשה עמד או' הגאון רבי עקיבא סופר, שהיה דור רביעי ל'חתם סופר'. והוא ואמי, עליהם הילוי הילוי, היו אנשי חסד מופלאים. בכל ערך שבת היי יוצאים חלקו אצל בתי עניים. לפחות פעמים היו ליקחים אותן איתם וכך התודענו למשפחות שחיו במצבה עוני נוראה, כמו למשל משפהה שבהן 10 ילדים שצטפפו בחדר שינה אחד.

"פעם אחת היה באנו נוהג לקחת עמו זוג תפילין ולגשש לאנשים שונים שהכיר, כדי לוכותם במצוות. כך נהג גם בהגיע חגי הסוכות, או'יאו יצא לרחובות של עיר לשוכת יהודים במצאות היום. הוא שימש בכמה תפקיים במקביל. היה מורה ליהדות בתיכון היהודי בעיר, כיהן כרב בית-כנסת והיה גם רב צבאי. בכל יום ראשון, כאשר בית-הספר שבו לימד שבת, הוא היה נושא לכפר הולדיון, אוסף שם ילדים ברוחבות ומלמד אותם תורה. מהבחןיה ההוא הוא התנהג כhab"ד ניק כל דבר..."

"על ברכי המעשימים והפעולים הללו גודלנו והוננו. אנחנו הילדים ראיינו בכך פעילותם טבעי, כמעט מתבקש מעצמם הייתנו יהודים".

לאחר שפרצה מלחמת-העולם השנייה, גויס הרב בניימיין, אז בחור כבן 20, ל'פלוגות העבודה' ההונגריות. זה לאחר פורים תש"ד", הוא מספר. "لتומנו סברנו שמודובר בכוח צבאי ללחם, אולם עד מהרה נכחנו כי היהס אלינו היה כאלו עבדים ולא כאלו חיילים. הטילו علينا עבורי-פירך שונות, תוך סיון יומיומי של חיינו, שבעיני מפקדרינו ההונגרים והגרמנים נשברו קליפת השומן. צעריהם יהודים רבים נשלחו לחווית הרוסיטה. אותנו השאירו בסביבות בודפשט. הועסקנו, בין השאר, בחפירת שוחות סכיב העיר ובנכשאת תחמושת אנטיאוירית. כשמוטסי האיבר' הפגינו מלמעלה, הגורמים והונגרים התהפרו ואילו אותנו השאירו חשופים, לשאת על גבנו את הפצצות אל

הכוחות המוגנים שהשיבו אש נגד המטוסים. יום אחד נודע לנו כי הצבא הרוסי מתקרב לבודפשט. שיערנו שבמקרה כוה הגרמנים יחלסו אותנו למקום או לפחות ירחקו אותנו מקוזחויות, כדי למנוע את שרורנו וכדי להמשיך להונאות מפירות העברות שכפו علينا. נועצנו בינוינו מה לעשות ואו התקבלה החלטה לבורות.

"בלילה בORTHI עם קבוצת חברים למחנה של הצלביהארום ששכנן לא הרחק ממש. קיוינו בחסותו של ארגון ההצלה הבינלאומי תסוך

מספר ימים ולילות, נעצרה הרכבת והם הורדו ממנה. זה היה מחנה ברג'נ'בלון והימים ימי חגי החנוכה.

"המחנה שכן בצפון גרמניה וקור עז שרד בו. הוא נחלק לכמה מוניות'masına שכאל אחד מהם יועד ל��וצה מסוימת. אותנו שיכנו במחנה ההונגרים. כשירדנו מהרכבת לקחו לנו את מעט החפצים שהיו בראשותנו. הוכנסנו

עלינו ותענוק לנו הגנה. אבל ימים אחדים לאחר מכן – היה זה בחציו השני של חודש ספטמבר – פרצו הגרמנים לטור הממחנה ורוקנוו מכל יושביו. לאחר מכן הם הוליכו את כולנו לתחנת-הרכבת והעלו אותנו לקרון משא שיוועד לבהמות. דחסו אותנו כמו סדרנים, בלי אויר לנשימה, ללא מזון ולא מים".

נרות-חנוכה ברג'נ'בלון

לאחר נסיעה ארוכה וקשה מנשוא שנמשכה

למעלה מ-40 שנים שליחות

למעלה מ-40 שנה עמד הרב חיים בנימיני בראש ישיבת חב"ד בפט羅polis שבברזיל, אותה הקים בעצמו, במסירות אינזקץ'. הוא נשלח לבrazil מטעם הסוכנות היהודית, בכדי להקים בה מוסד חינוך יהודי. תחילתה פתחה בריודז'ניירו את בית הספר הראשון בעיר, 'בר אילן', ובשלב מאוחר יותר יסד בפט羅polis את הישיבה הראשונה בברזיל כולה.

התקשרתו לרבי הchallenge עוד קודם לכך, בעת שהתגורר בקיוז שבעה חסידים שבברזיל, קריית-IMALACI לאשקלון. זה היה בעקבות שבת שעשו בקיוז שלושה חסידי חב"ד – הרב צבי איינזקץ', הרב טוביה כלוי והרב יוסף מרוטון. "הביקורת שלהם הותיר על תושבי הקיוז רושם עז ובעקבותיו הוחלט לפתחו במקום שיעור קבוע בתנאי". ה策טרפת לשיעורים והרגשתו כי מצאתי את שאלת נפשי. את מכתביו הראשוניים לרבי כתבתי בשנת תש"ט ובאותה שנה גם וכיתי לקובץ את המכתב הראשון של הרב אלין".

מאחריו מכתב זה מסתתר סיפור מוחדר: "באותם ימים עבדתי בחווה החקלאית במועצה האזורית שפיר, בחקלאות ובחינוך. לימדרטי ילדים מכל האזרע, תורה. יום אחד הגיעו לחווה מישובים חילוניים ממהסביה, רוגמת כפריזורבורג. הוא סגן שר-החינוך באותה ימים, מר אביאסף. הלה החל לנזוף כי על כי אני מלמד תורה לילדים שהגיעו לחווה מישובים חילוניים מהסביה, רוגמת כפריזורבורג. הוא זעם עליי וטען כי אני "עובד על החוק". אמרתי לו שעמם כל הכבוד לחוק, אני יכול לדחות ילד שבא אליו ומקש למילוד תורה, גם אם הוא מתגורר ביישוב חילוני. אבל איךו נוצרה בעיה ולא ידעתי כיצד להילץ ממנו".

"כעבור ימים מספער פנה אליו רаш המועצה האזורית ואמר לי: 'יש יהודי גודל באברה"ב, קוראים לו הרב מליבאואריטש. שמעתי שהוא יodium לפטור כל בעיה. פנה אליו'. ואו כתבתי לרבו את מכתביו הראשוניים. כעבור זמן מה קיבלתי מהרבי מכתב המנהה אותו כיצד עליי לנוהג".

המכתב הזה היה הראשון אבל בחלטת לא האחוזן. בידי הרב בנימיני העתקים של כ-800 מכתבים ששיגר הוא לרבי, לצד כ-150 (!) מכתבי תשובה אישים שקיבלו מהרב. אחד המכתבים הבאים שקיבל מהרב (כח' בניסן תש"כ) בא כתשובה למכבת שלו, בו הוא תיאר מסכת של קשיים שהודemo בדרכו, בין השאר עקב היותו חסיד חב"ד. בין השאר כתוב לו הרב: "תקומתי וזקקה שהצלחה דוד עתה תעוזר בו כוחות נספסים וכוחות פנימיים ועצמיים להשתדר בעניינים כהנה וכנהנה, ומכל-שכנן וקל-יחום, ומה בהשתדרות בהחלה הדרב, שאמרו חז"ל כל התחלות קשות, הצלחו ה' יתברך – במצב ההווה, עלי".

אתה 'כמה-זומה', אף שמדובר שמציע הדבר ביותר מה שישנם גודמים שמספריים וכו'". על המכתב הזה אומר הרב בנימיני, מדריך אותו הרב ביצה' בצד למילוד חסידות. "אלולא מכתב זה, לא יודע אם הייתה מצליחה להתמודד עם כל המכשולים הרבים שניצבו בדרכי הארוכה, והיכן הייתה היום..."

במכתב נוסף שmorphה לנו הרב בנימיני, מדריך אותו הרב ביצה' בצד למילוד חסידות. "לתחילה חלק איגרת-התשובה, לאחר מכן וזה שער היהוד והאמונה, ורק לאחר מכן החל ראשון. כמו כן מהנכו אשר ישיג קונטרס ומיין וספר דרך מצוותך..."

כבר אז, כאמור, נקשר הרב בנימיני לרבי בחבלי' בעותות וכשנסלה לבורייל הקיים בה את הישיבה הראשונה במדינה, ברוח חב"ד. מאוחר יותר היום צמחה בה מאות רבות של תלמידים. רוב התלמידים הקימו בתים חסידיים ואפשר לפגושים אותם בכל קצוות תבל. כ-50 מבוגרי הישיבה משמשים רבנים קהילות ושלוחי הרב בבוריל ומחוצה לה.

ולמרות פעילותו הארוכה ורכבת ההישגים, הרב בנימיני איננו מחזיק טובה לעצמו כלל. "עם הגיעי מהחנות לא-ארץ-ישראל, מלאה אותי התחושה שאם הקב"ה זיכני להישאר בחרים, עליי להורות לו באמצעות פעילות למען כל ישראל. ואני וודע עתה אני חש בדף-עצם. עדין אני רוחן מאד משלם לבב"ה על החסד הגדול שעשה איתי ועם משפחתי", הוא אומר בצעירות האופיינית לו.

ונו כי נזכה להדריך נרות-חנוכה: "הגרמנים לא הפיקו כל תועלת משליתינו בכרגז'בלון. ממש קיימים לנו לקים מצוות ולשמור על צלמנו היהודי היה עז ביותר. אני מנני כי עס קבוצה של שמורי מצוות שישיעו איש ארכונים ומתיישבים בדור וגונרא, כשחחותינו העולבות מכוסות בקושי את גופינו. התעלנו רוחנו ועוורה לכל מצב. התמיכה הדרית חזקה את בנו וננהנו הנהנה סדיסטי מסבלנו. ניזונו מ'מרק' שהכל מים מעופשים וסלק בהמות. אחת ליום נתנו לנו משחו צר וקשה בדמיו לחם. אורכו של היכיר היה כ-30 ס"מ והוא נועד לחלקה בין 50 שוכני הצריף. עצת אפשר לעשות חשבון הרוח וחיזוק את הלבבות. האסירים דרישות מעונייני דיומא, שרוממו את

מה קיבל כל אסיר ומה חוויתו במשך יום שלם. מי שלא חווה ואת עלי בשרו, לא יבini זאת ואני מאחל שאיש לא יידע מה זה צער של רעב. זה היה מבהיל. אנשים הכנסו לפה כל דבר שאפשר היה ללוועס".

ואז אירע הנס

במושאי שבת, כ"ד בניסן תש"ה, בامي-ליל, הקפיצו אותם הגרמנים והאיצו בהם לכיוון הרכבת.

"אני לא הצלחתני לעמוד על רגליי ודודי הראב יצחק פאנט, שהירה רב של עיר קטנה ליד בודפשט והיה עמי במחנה) תמן כי וגור אותי לרכבת. הייתה עם 40 מעלות חום, בלי מזון ובלי טיפול. מואתיה שעה והלאה הייתה שרו מחשוסה-הכרה במשך 14 ימים, כאשר מדרי פעם בפעם היו לי הבלחות של הכרה אפוא ולא זיכרונותיי מאותם ימים קלושים אפוא ורא רציפים, וחלק ניכר מהדברים נודע לי מאוחר יותר מפי הסובבים אותה.

"האמריקנים הפגינו כל העת מהאווייד ומסילות הרכבת נקטעו ושובשו. זו הסיבה שבמשך חמישה ימים של נסיעה התקדרנו רק כ-150 קילומטרים. ביום השישי אול הפה של הרכבת. עצרנו ליד העיר מגדבורג והקטר הושע לתוך העיר כדי לטעון פחם. בינתים התהדרה והלהקה ה'צצת' האמריקנית על האורו.

"הרץון שפיעם בנו לקים מצוות ולשמור על צלמנו היהודי היה עז ביותר. אני מנני כי עס קבוצה של שמורי מצוות שישיעו איש ארכונים ומתיישבים בדור וגונרא, כשחחותינו העולבות מכוסות בקושי את גופינו. התעלנו רוחנו ועוורה לכל מצב. התמיכה הדרית חזקה את בנו וננהנו הנהנה סדיסטי מסבלנו. ניזונו מ'מרק' שהכל מים מעופשים וסלק בהמות. אחת ליום נתנו לנו משחו צר וקשה בדמיו לחם. אורכו של היכיר היה כ-30 ס"מ והוא נועד לחלקה בין 50 שוכני הצריף. עצת אפשר לעשות חשבון הרוח וחיזוק את הלבבות. האסירים דרישות מעונייני דיומא, שרוממו את

הכנסת של הרב שניאורסון ומקבליים מידייו זוג תפילים".

בפרויו נערכה לו ולחברי קבלת-פניהם מלכיתית ואף הוצאה להם אודחות צרפתיות. "לא עברנו את כל מה שעברנו כדי להשתאר בפרויו", השיבו הניצולים לצרפתים שנעלבו מתגונבם ואף ניסו לעודם קשיים בהמשך דרכם לא-ארץ. אבל כעבור ומן מה עלו על אוניה שיוומיים לפניה תשעה באב (תש"ה) הגיעו לחופי חיפה.

עוד בצרפת, שם התקבלה התנצלות מפלגתית קולנית ותחרות בוטה על לכם של הניצולים, בחר הרב בניימי נמייני בתנועת 'בח"ד' (ברית החלוצים דתיים) של 'הפועל המזרחי' וכן הגיעו לקיבוץ יבנה.

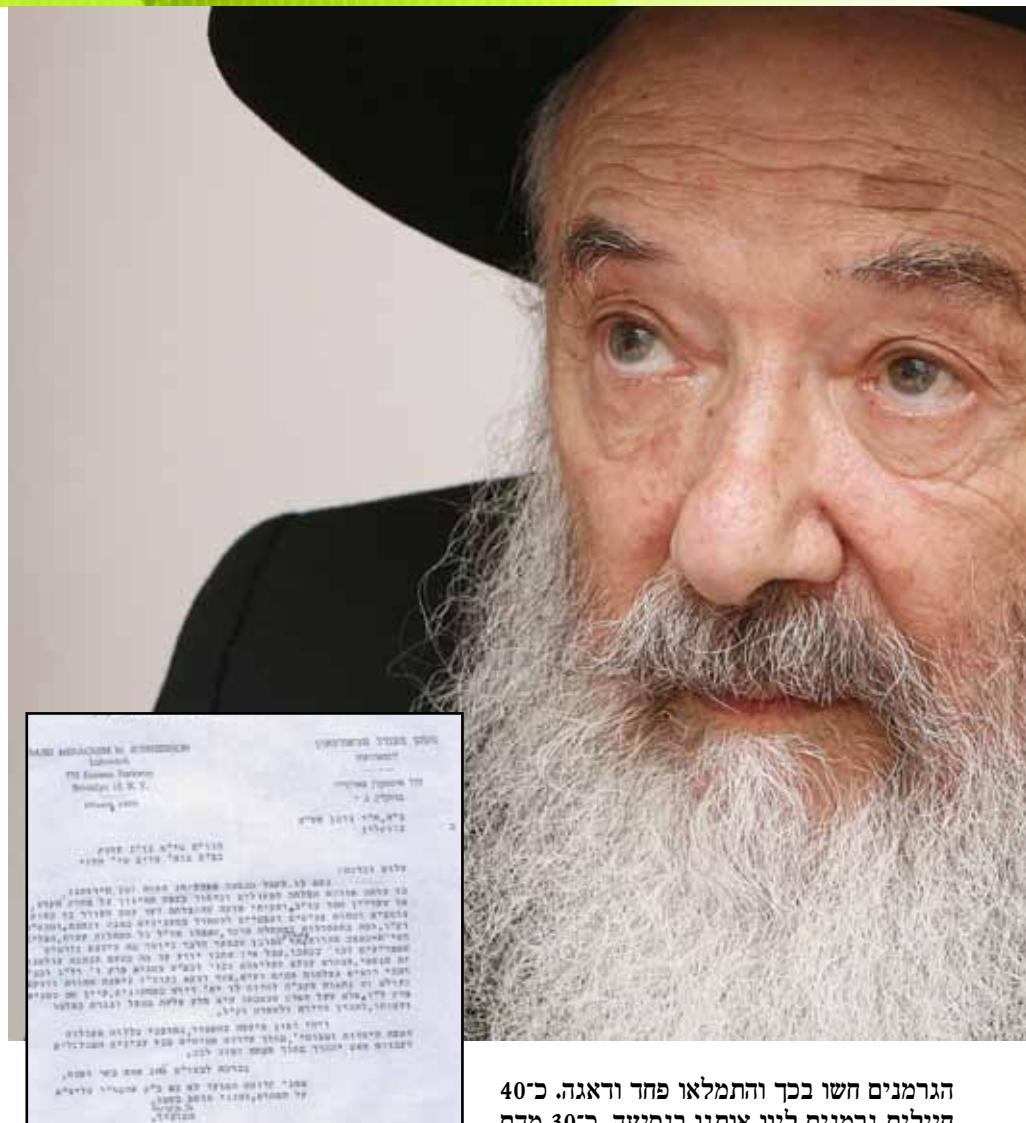
זמנם מה לאחר מכון הגיעו לא-ארץ גם בני משפחתו שבתקופת המלחמה הצלicho למילט עצם לשווייז. לרובה הצער והיגון, אחיו הצעיר, אלכסנדר-דוד, שניצל מגיא ההרגינה וכוכה לעלות לא-ארץ, נפל במהלך מלחמת השחרור בקרב שהתנהלה ביישוב בארות-ישראל. הרב בניימי נמייני זכה להקים בארץ יניברג, עם רעויותו הרבות רבקה (לבית שטיינברג), ניצולת מהנה אושוויז. יש להם שתי בנות ובן ושרות נכדים ונינים, בן ירכו. בתם הגב' רחל הנושא לא-עסקן החשוב הרב מנחם לדר שיחי'. בתם האחרת נשואה לגאון רבי יוסף פיגלשטוק, המכון רבא של קהילת חב"ד בכואנס-איירס שבארגנטינה. בין הרב אברהים-דוד בניימי נמייני, ממשיך בדרכיו אבי ופועל בשליחות הרב בפטופוליס, בתוככי היישבה שהקים ابوו ומוחוצה לה.

'תניא' ו'קונטרס התפילה'

בשנתים האחרונות, כאמור, מתגוררים הרב בניימי וריעתו בפרה'חב"ד. ברוב עדינותו נזהר הרב בניימי מכל אמירה שיש בה משום הטפת מוסר לוולה. ואולם מבין השيطין ומבין עינוי, תוך כדי שיחה עמו, ניתן להבין כי היו לו ציפיות רוחניות מעט גבוחות יותר מקום מגוריו הנוכחי.

"לצער, לא זכית למלוד בתוכיכים מימי", הוא אומר. "את ההיכרות שלי עם הסידות ועם תורת חב"ד רקשתי מתוך לימוד ספר 'תניא', 'קונטרס התפילה' וספריו חסידות נספחים. את מה שלמדתי השתדרתי ליישם בעצמי, וגם להעביר לתלמידי. וכשצירתי לעצמי, כל השנה, חיים קהילתיים במקום כמו כפר חב"ד, לא היה לי כל ספק כי במקומות כוה החיים הינם השקפות מושלמת של כל מה שלמדתי בספרים..."

למרותiano להזים עליון, הרב בניימי אינו מוכן לפרט את צירה השני של המשווה הזאות, והוא מסתפק ברמזוות המודרנות. ערבית' ג' בתמוז, יום של התשרות ושל חשבון-נפש כללי ופרטני, ראוי בהחלט להקשיב לדבריו ולרמיותיו של חסיד דוגמת הרב חיים בניימי. ■

המכتب המחזק מהרב

וזכר את עצמו מעבד להכורה המעוורפלת, מורה לה' מעומק ליבי על כי נתן לנו במתנה את חיינו, שניות אהדות לפני שהקץ עליהם הקץ". במשך שבוע נוסף חסיך גופו לקוח בחום גבואה. "שכתי בבית פרט שחשוכם למעין בית חולים ודרמתתי. מדי פעם בפעם נכנס למקום איש החבורה-קרישא' לראות מי מהחולמים מת וצריך לקבור אותו..."

תפילים בפריז և ליליה ארצתה

כעבור כשלושה חודשים נמסר כי 100 ילדים מתחת לגיל 18 רשאים לצאת לפליטינה. מבנהו החחש של הרב בניימי פעל הפעם לטבותו וסייע לו להיכל בראשית הילדים שהועלו על משאיות צבאיות והועשו משם לפרס.

התפילין שלו, שהיו עמו כמעט עד לשחרור, לא היו עוד ברשותו. בפריז קיבל תפילין חדשות מידיו של הרב שניאורזלמן שניאורסון ע"ה שניהל בפריז מוסד לילדים יהודים במהלך המלחמה, וסייע להם לאחר המלחמה. "עד היום נצורה בלבבי התמונה שלנו, נכנסים לבית"

הגרמנים חשו בך והתמלאו פחד ודאגה. כ-40 חילים גרמנים לוו אותנו במסעה. כ-30 מהם נמלטו כתע'ל נפשם ו-10, נאמנים וודקים במיוחד במשימות האכזרית, נשאו לשמור עלינו. כשהם הבינו שכלה אליהם הרעה, החליטו להסל אתנו. הם גרוו אותנו אל שפת נהר האלבה וכיוונו אלינו מכונת-ירייה. "באותם רגעים נוראים ואויומים שבה אלiji הכרתי לזמן מה. זה היה ביום שישי ('בנין') בצהרים. עמדנו שם כ-5,000 יהודים - אנשים ונשים, זקנים וצעירים, מחייבים לרעש הנורא של טרטור מכונת-הירייה שתCKER' את כולנו בטרם נצחה אל תוך מי הנהר. אלא שאנו, באותו שבועות של המתנה לסוף הבטה קל-CKER, לא-אורה, אירע הנהר. במקום טרטור של מכונת הירוי שמענו לפטע בהם של טנק מתקרב. זה היה טנק אמריקני ששעות עברנו ומיד אחיו הופיעו טנקים נוספים. הגרמנים נסו על נפשם והופיעו טנקים נוספים. הגרמנים נסו על נפשם ומילא הספיק השליך את נשקו והרים את ידיהם. מהטנק הראשון קופץ חיליל אמריקני בשפת הקודש קרא "ברוך מהיה המתים!". לחויל, שהיה כמושן יהורי, קראו אברהם כהן. לא אשכח את הרגעים המופלאים הללו כמו גם את פניו של החייל שהוא שליח ההצלה הראשון ששלח אלינו הקב"ה".

ఈ השרב בניימי מתאר את הרגעים הללו, קולו השקט נחנק לגמרי ועינו מתמלאות דמעות. "עמדנו שם המומים ולא מאמין, ואני

השכמת הבוקר

דיני ומנהגי השכמת הבוקר לנשים ובנות וכן דיני CISIOI הראש, מאת המראד' אתרא הגאון החסיד הרב מרדכי שםואל אשכנזי שליט"א • נערך על-ידי הרב שלום-בר עשכני שוייחי'

השכמת הבוקר

- מגיל חמץ ומעליה), וכן יש ליטול להם ידים ליד המיטה ולהרגלים שלא לגעת באיברים מפני המילה ואילך – קדוש יאמר לו¹⁰.
- כמו כן יש לחנוך את הקטנים להזכיר את המים לנטילה לפני הליכת ישון, ואם לא הכינו הילדם, יש להורם להזכיר את המים בלילה לפני השינה ולא להזכיר לבוקר וזה עלי-פי דברי רבנו הוקן¹¹ "מים שבגיגית המוכנים לנטילת ידים לכל בני ביתו" משמע שכבר בלילה מכינים את המים לנטילה לכל בני הבית ולא לבוקר.
- כ"ק אדרמו"ר הריני¹² צ"ב"ע מספר¹³ אורות רחל זכתנו של כ"ק אדרמו"ר הוקן אשר "עוד בטרם מלאו לתינוק חדש ימים כבר הקפידו על נטילת ידים בכל ומין שהקץ משנתו בלילה או ביום. ממש הלילה החזקה כמוון ליר מיטטה כל' ימים וכשהיתה צריכה להזכיר את התינוק נתלה יידה לסריגין ואחר-כך את ידי התינוק ורק אז הנקה אותו. ההזרות המודגשת הזאת בתינוקת ידים הייתה לפ' הוראת הצדיק רבי יואל בעל שם שהיה אומר כי הדבר נוגע לא רק לקיום ההלכה כי אם גם לבראות הילדר".
- روح הטומאה שורה רק לאחר שינה של (לפחות) שישים נשימות – חצי שעה בערך, ולאחריו אם היא שנת ארעי כמו שינה על הכרסה וכדומה. אך פחות מזמן זה אין צורך ליטול ידים.¹⁴
- מי שהתעורר ונטל ידיו והור לישון שנית קבע, כשותטוורר בשנית לאחר שין לפחות חצי שעה נוספת, עליו ליטול ידים שוב ליד המיטה, אך אם נטל לאחר עלות השחר ונרדם – אין צורך לחזור וליטול ידים ליד המיטה.¹⁵
- כאשר ישנים ביום אפילו למעלת מחצי שעה, אין צורך ליטול ידים ליד המיטה¹⁶.
- לאחר הנטילה שורה רוח רעה על המים ואסור להשתמש בהם ולהנוט מהם, וכן לא ילנים בבית וכון יזהר שלא לשופכם בבית ולא בשום מקום שעוברים שם בני אדם שמא יגע בהם אדם וווק¹⁷, ומטעם זה צריך להזדרז לשופכם מיד לאחר הנטילה, שמא יישפכו המים על גופו.

10. שוע"ר מהדור"ב סוף סיון ד.

11. שוע"ר מהדור"ב סיון ד ס"ב.

12. ספר הזיכרונות (פרק צ).

13. רבנו הוקן בסידורו.

14. רבנו הוקן בסידורו.

15. שוע"ר מהדור"ב סיון ד ס"א, וכן בשוע"ר מהדור"ק סיון ד ס"ד כתוב "אמרו חכמים כל היין בלילה שישים נשימות כיון שנשתלקה ממנה נשמותו באה רוח הטומאה ושורה על גופו.

16. שוע"ר מהדור"ק סיון ד ט"ז.

17. שוע"ר סיון ד ס"ט.

• אמרית 'מודה אני' מיד כשותטווררים בשכבה או ישיבה וגם נשים אומרות 'מודה' בסוגל כפי שכותב בסידור (וכן בכל התפילות הכתובות בלשון זכר כגון 'הדרני מקובל').

• נטילת ידים ליד המיטה ג' פעמים לסירוגין עד מקום חיבור כף היד עם הזרוע, מפני רוח רעה השורה על הידים וצריך להיזהר לא לגעת בהם שבחור הכללי כיון שעלי-ידי הגיעה הם נטאים ואיא-אפשר ליטול בהם¹⁸.

• בומניינו אין חושים למים מגולים ובפרט במי נטילה¹⁹ וכן אין צורך את מי הנטילה.

• אין גוטלים ידים בשירותים ואין לוקחים ממש מים לנטילה²⁰ (שהרי השירותים הוא מקום שיש בו רוח רעה והנכנס לשם צריך ליטול ידים).

• מי שלא הכין מים לנטילה ואין מי שיביא לו ירך פחות מר' אמות ויעזרו, ושוב ילך פחות מר' אמות ויעזרו (וכן הלאה) עד שיגיע למקום מים ויטול²¹.

• מפני הסנה שישנה בנגיעה ביד שאינה נטולה השורה עליה רוח רעה – יש להיזהר לא לגעת באיברי הגוף (כעיניהם, אוזן, אף ופה או בשארPTHחים שבגוף²² (וכן בפצעים וחתכים פתוחים²³), "יכול שכן שצדך להיזהר מארוד שלא ליגע בשום מאכל או משקה שלא לטמאם וצדך להזהיר הנשים על זה ביויתך כי רוב תיקון המאכלים על-ידון²⁴".

• סכנת הגיעה ביד שאינה נטולה היא גם בנגיעה באחרים ולכך נדרש להיזהר לא לגעת באיברי התינוקות קודם נטילה שליד המיטה ולכן כאשר קמים בלילה להאכיל התינוק או להחליף לו – צריך ליטול ידים ג' פעמים לסירוגין. אך אפשר לחתת לתינוק בקבוק או מוצץ באופן שלא נוגעים בו או באוכל (וכן יש להקל בנגיעה בתינוק על-ידי לבישת כפפות²⁵).

• "ובזהר החמירו מאד שלא להזכיר את השם בברכות ולא ללימוד וכן שלא ליגע במלבושים וכו' שלא לילך ד' אמות בעוד שרוח הטומאה שורה על הידים"²⁶, ומלבושים הכוונה לבגדים שעתיד לבוש ולהתפלל בהם ואין הכוונה לכיסוי ראש או בגדי השינה.

• רוח הטומאה שורה על הידים גם אצל קטנים מגיל חינוך (הינו

1. רבנו הוקן בסידורו.

2. שעריתשובה סיון ד סק"ז ומשן"ב סיון כס סק"ג.

3. כפיהחים סיון ד סק"א.

4. ברכ"ס סיון א, קצוה"ש סיון ב.

5. שוע"ר סיון ד ס"ב.

6. אהונים על-פי משנ"ב סיון ד סק"ג.

7. רבנו הוקן בסידורו.

8. עלי-פי שוע"ר סיון מו ס"ב.

9. רבנו הוקן בסידורו.

• רבנו הוקן מחדש בסידורו כי נטילה זו שבוקר צריכה להיות עם כל ההקפות כמו בנטילה שלהם²⁴ וצריך להזהר לא לגעת במים שבתוך הספל שהם נתמאים בנגיעה בידי שאינה נטולה.

• וכן צריך ליטול עם מגבת על-מנת "שלא לגעת בידי הנטולה בלחלוחית המים שעל הכללי שנטמאו מהיר שאינה נטולה"²⁵,ומי שקשה לו עם מגבת אם משתמש בכללי עם שתי ידיות יכול לתפוס את הכללי בידית אחת ולשטווף בברוז את הידית השניה וכן יכול להזחיק את הספל בידי רטובה (דבר זה הוא רק בנטילה שבוקר ולא בנטילה לחם). כמו כן ציריות הנשים להסר את הטבעות משום חיצתה.

• ברכת 'על נטילת ידיים' צריכה להיות סוכה לבנטילה ואין להפסיק בין הבנטילה לברכה אפילו בדברו, "טוב שלא לברך ברכת על נטילת ידיים עד לאחר יציאתו מבית-הכיסא ובפרט אם צריך לנקיון שאו אסור לו לברך".²⁶

• כך אדר"ר הרש"ב נ"ע היה משנה את נטילת הידיים בכוקר מהנטילה לסעודה "בשלווה" בדים: א. בשעת אמירת על נטילת ידיים של ברכות השחר היי הידיים כבר נגבות ויבשות. ב. ההגבחה היא עד הראש עד למקום הפיאות. ג. הידיים פרושות. בברכת נטילת ידיים לסעודה: א. הוא אומר על נטילת ידיים בשעת השפשף אחר הנטילה ולפנוי הניגוב. ב. ההגבחה היא רק נגד הלב ולא למעלה מזה. ג. שתי הידיים שלובות ולא פרושות".²⁷

• נשים מברכות כל ברכות-השחר כיון חיבות בברכות הוראה כמו האנשים, וכן אומרות 'הי רצון' שיזאים בו ידי חוכת תפילה דאוריתא²⁸ וכן גם הן צרכות לברוך מיד בוקר קודם אכילה.

• צריך לסייע את 'אלוקי נשמה' לברכת אשר יצר ולא לדבר

הרצפה וידרכו עליהם. כן אין לשופכם לכירור המטבח ואפילו כאשרין בו כלי או כל או מאכלים (ופרט זה הוא אף בנטילה למי שישן ביום). כמו כן משתדלים שלא לומר דברי קדושה כנגד מים אלו¹⁸.

• תינוק היישן בעגלת בדרך כלל הוא למטה מגיל חינוך, וכך בדיעד אפשר להקל במאכלים הנמצאים תחתיו בעגלת בעודו ישן, ובפרט כשהוא ישן ביום. אבל לכתהילה יש להזהר שלא יהיה אוכל תחת העגלה משום רוח טומאה שעל הקטן, על-דיעד דברי רבנו שהנזהר מגעת קפן... קדוש אמר ל"ז¹⁹, וכרא להזהר בזה גם בשנת התינוק ביום.

• דברי מאכל שנגע בהם בידים לא נטולות, מובא בשם השלה²⁰ שמאכלים ומתקים אלו גורמים לטטמות הלב והדעת ועלולים להכשיל את האדם בדברי עבירה ח",ו, ועל כן לכתהילה יש להחמיר ולא לאוכלם. ויש שתכתבו שאפשר להדריך את האוכל ג', פ' פעמים ואם אי-אפשר להדריך את האוכל – אפשר לאוכל²⁰.ומי שעובדים אצלו אנשים ידיעים לפני תחילת העבודה, ובדיעד אם לפחות שטפו את הידיים במים – אפשר להקל.

• "אדר"ר הרש"ב אמר: קודם רחיצת הפה שחרית אין לברך – מלבד

ימי התענית – ברכות השחר".²¹

• לאחר הקימה ולבישת הבגדים נוטלים את הידיים שוב עד הרגע ונטילה זו באה גם בשבייל לחתוך בקדושתו של הקב"ה²² וכחכנה לתפילת לתשרי ידינו קודם עכורתנו כמו כהן שהיה מקדש ידייו קודם עבדותיו וכיון שעיקר העבודה הוא להללו ולשבחו ולהתפלל לפניו לכון קודם התפילה שיר לברך על נטילת ידיים²³, ונשים החיבות בתפילה חייבות גם הן בנטילת ידיים שנייה בוקר.

18. שעירית-טובה סימן ד סק"ה.

19. שוע"ר מהדור"ב סוף ס"ה.

20. קzdות-השלוחן סימן ב.

21. הימים יום כב מנחמת-אב.

22. רבנן הוקן בסידורו.

23. שוע"ר סימן ו ס"ב.

24. רבנו הוקן בסידורו.

25. רבנו הוקן בסידורו.

26. שוע"ר סימן ו ס"א.

27. כך אדר"ר הריני"ץ בספר הishiות לה"ק תש"ג עמוד קה.

28. סימן קו ס"ב.

במשך זמן קצר, זאת אומרת שעוברים על האיסור הגדול והפסקידין בשולחן-ערוך סימן עה⁴¹, ולכן הפטرون לכר הוא לבוש פאה המכסה את כל השיער ואינה זהה בדריך-כלל מוקמה.

• הלכה נוספת בדעת יהודית היא, לצאת לחוץ רק עם כיסוי המוחדר ליציאה החוצה ולכך היוצאת "אין עליה רדי' וכל הנשים א'על-פי ששיירה מכוסה במטפה" היא עברה על דת יהודית למרות שיצאה בשיער מכוסה וטעם הדבר שבוחוץ לובשים גם רדי' ואין מסתפקים במטפה, כתוב רבנו הצעמץ-צדך, שהוא כדי להיות בטוחים שלא תתגלה אף שערה. נמצא מכך, שחוות לבישת פאה הוא בכל מקום בו יעברו על דת יהודית אם יילכו עם מטפה ויתגלו השערות ואפלו ממש זמן קצר.

• "ק' אדרמו'ר כתוב⁴²: "ומה שישאל דעתינו אדרות עניין דכיסוי הראש, פלייה לי על השאלה זהה, ובפרט בצורתה כמו שכותב שתלבש פארוק (=פה) שכח הראש יהיה מכוסה רק שתי אצבעות מלפנים מגולים, שאנו מובן את מי רוצים לרמותה זהה, דפשיטה שלא את הכל יכול ואפלו לא את העולם, כי אם את עצמו. ומה תועלת בגון דא. ומובן שהוא רק כתור סניף דסניף כי הרי הדין מפורש בשולחן-ערוך ובמילא אין מקום לשאלת וספק".

• "כאשר הולכים עם מטפה יש את הכרירה להגביהה עוד ועוד או להזרדה לגמרי כפי שידוע מהנישון. אולם היא יכולה לטעון שתלך עם המטפה כמו שדריך להיות – ואם היה כך הרי ביראי טוב – אבל מהנישון רואים שהוא לא כך, וכשביל מה צריך להביא את עצמה לידי כוה נישון, והרי מבקשים בכל יום בתפילה ואל תביאנו לידי נישון"⁴³.

• גם בפני אנשי ביתה צריכה לכוסות את ראה. "וין נהוג בכל גבול ישראל שאפלו לפני אנשי ביתה אינה נמצאת בפריעת הראש בלבד מטפה" (לשון הב"ח אבהע"ז כתו). וכותב החתמת-ספר "כיוון דברך קיבלו עלייהו אבותינו בכל מקום ששמענו שנפוצים בישראל לאסור בה, אם כן הווה ליה דין גמור... רבאותינו שנטפשת המנהיג עלי-פי הזהר – אסור גמור הוא".

• כיסוי זה צריך להיות הניתן ביום והן בלילה.

• הצנויות ביטור מקפידות שלא לגלות אפילו מקטן משערות ראשן אפלו כשות לבון בחדריהם (דריכי-משה אבהע"ז כתו) וכן כתוב הזהר ("פרשנת נשא") "... וכפי המסופר בגדרא (יום מא ע"א) אודות קמחית שמעולם לא רוא קידות בביתה את שערות ראשה (בשעה שהיתה יכולה לכוסותם – תוס' ישנים שם) וכותה שיצאו ממנה שבעה בנימ כוהנים גדולים".

• בנוסף ללבישת הפאה כדי להינצל מאיסור, מביא כ"ק אדרמו" רבות את דברי הזהר אשר המקיפה בחוץ וכשה לחתברך "בכל הרכות ברכות רוחניות וברכות גשמיות, בעשור, בבנים ובבני בנים"⁴⁴, ולבישת פאה נכricht היא דבר הנוגע לילדים ולילדים לפרטנה ובריאות וכמו שכותב בזוהר שוה נוגע לבני, חי ומוזוני"⁴⁵.

• בנות שאינן נשואות, צריך שיערדן להיות קלוע ולא סטור משום צנויות⁴⁶ ודבר זה שיק גם לנשים נשואות שישער הפאה צריך להיות אסוף ולא פוזר. הרבה מן הפסוקים סבורים שככל שיער בכל אורך שהוא צריך להיות אסוף, אך נראה להקל שرك שיער הארוך למטה מן הכתפים חיב להיות אסוף אך שיער המגיע עד הכתפים יכול להיות פוזר. ■

41. אג"ק ח"ט עמוד תכח.
42. לק"ש ח"ג עמוד 264.
43. לק"ש ח"ג עמוד שכו.
44. אג"ק ח"ט עמוד שכו.
45. לק"ש ח"ג עמוד 188.
46. מג"א סימן עה סק"ג.

בינהה²⁹. ברכת 'אשר יצר' מברכים עד חצי שעה מאו שהתחייבו בברכה. אם מרגשים שעדרין צרכיהם לחזור ולצאת – אין לברך 'אשר יצר' עד שריגשו שלא צרכים לשוב ולצאת עוד ורק אז יש לברך³⁰.

• מנהגו שגם נשים אומרות "שלא עשני גוי... עבד" ואני אומרות "גוייה" ו"שפחה", וכן מברכות "שעשני כרצונו" בשם ומלכות³¹.

• נשים מברכות ברכות-הتورה³² ומיד לאחר מכן אמרות 'ידבר'. 'יברכך' כדי להסוך לימוד לברכות-הتورה³³, אך נראה שבעלפה שאינן הלכות דרבין' כיוון שנשים פטורות מלימוד תורה שבבעלפה שאינן הלכות הנוגעות להן, וכדי להזכיר לא למלוד לפני ברכות-הتورה.

• דינים נוספים בנטיילת דידים: היוצא מבית-הכיסא (אפלו ציפרין צרכי) ובבית-המרחץ (אפלו לא רחץ) והונטול ציפרינו (אפלו ציפרין אהת בין ביד ובין בכלי ואין הבדל בין הידים לדגליים) והמסתperf שערטותיו והנגע בגעלו (בכל סוג הנעלים) אפלו אין מתנפות³⁴ והנגע ברגלו – יש ליטול את הידים משום רוח רעה, וכן כראוי להזרדו ליטול הידים ואף אם אין עומד להתפלל או ללימוד³⁵. כמו כן כדי שנטילה זו לא תיעשה בכירור במתבח. כן יש להשתרל לא לגעת באוכל לפני נטילה. וכן הנגע בוגפו בכלל אלו המנויים כאן, נטילה פעמי שעת על ידי. ומעירך הדין מספיק בכלל אלו המנויים כאן, נטילה פעמי שעת על כל יד³⁶ אך כבר נגעו ליטול ג' פעמים לシリוגין אך בלי מגבת ושאר הקפדות.

• כמו כן, לאחר שמלחיפים לתינוק, צריך לשטוף את הידיים וכראוי להיזהר לא לגעת באוכל לפני השטיפה.

כיסוי הראש

• מדין תורה חייבת כל איש נשואה לכוסות ראשה ואסורה ליצאת לדשות-הרבבים בשיער מגולה³⁷ ואיסור זה נקרא 'דת משה', ורשות הרבים הוא מקום שהולכים בו הרבה אנשים.

• חז"ל תקנו את 'דת יהודית' שהן הולכות ודרך צניעות (אשר יצאת מהבית בשיער מגולה למקום שאין בו הרבה אנשים ואפלו למקומות שבדרך כלל אין בו אנשים ודים³⁸).

• כיסוי השיער במקומות אלה צריך להיות למורי, על כל השיער, בין מלפנים ובין מאחור³⁹.

• רבנו הצעמץ-צדך⁴⁰ מוסיף שהולכת בחוץ וקצת שערה מגולה, מלבד איסור 'דת יהודית' שהיא עוברת ביציאה בצורה זו, כאשר אנשים רואים את קצת שערה היא אף עוברת על איסור "לפניהם עיור לא תיתן מכשול".

• "בעצם העניין דלבישת פאה-נכרית ולא להסתפק בכובע ומטפה, מבואר ההכרה בה בכמה מקומות. והרי רואים במושש אשר לבישת כובע ואפלו מטפה משארה חלק השיער בלתי מכוסה על-כל-פניהם

29. שוע"ר סימן ז ס"ג.

30. על-פי שוע"ר סימן ז ס"ג.

31. סימן מו ס"ה.

32. סימן מו ס"ג.

33. סימן מו ס"ג.

34. סימן קכח סכ"ג.

35. קדוזת השלוחן סימן ב סי"א.

36. שוע"ר מהדור'ק סימן ד סי"ח.

37. כתבות עב ע"א.

38. ש"ע אבן-העוז סימן קטו ס"ד ובית-שםואל.

39. מג"א סימן עה סק"ד על פי הזהר, חת"ס או"ח לו ומשנ"ב סימן עה.

40. משניות ברכות פ"ג מה' אות ג.

פֶּרֶז בָּבְעֵד אַלְמָנִית כָּאֵת בְּמַעֲזָה וְהַמִּזְרָח

פֶּרֶז אַלְמָנִית עַלְמָנִית אַלְמָנִית מַעֲזָה וְהַמִּזְרָח

"אַלְמָנִית כָּאֵת"

לרגל ג' בתמוז, היום שבו מתעוררת נקודת ההתקשרות העצמית של החסידים לרבו, הננו להגיש בזה לקט אמרות וסיפורים הנוגעים לכתיבת 'פְּדִיּוֹן נַפְשׁ' - אחד האמצעים העיקריים להתקשרות אל הרבי • מוגש על-ידי הרב שמואל רסקין, מנהל בית-חוב"ד בשיכון ותיקום בחולון

ר' בענטשע טיוותה עברו עצמו, כאשר הגיע למקוםו, ערך אותו מכתבם מסודרים אל הרב.

מאוחר יותר, כשהגיע ר' בענטשע אל הרב, שאלו הרב מדרוז לא קיבל ממוני מכתבים, וענה שלא היה לו מים ולא יכול לכתוב. ענה לו הרב הראשי: "נכון, אמנם, אפיקו הטיטוא צרכיה להיכתב אחרי מקווה".

על ההיירות הדורשה בכתיבת 'פְּדִיּוֹן', אפשר להביא גם מכתב קזר ונורא של הרב (אגרות קודש חד', עמ' תכד'). הרב מגיב על 'פְּדִיּוֹנות' שקיבל, ובאחד מהם מופיעה שורה ובה דברים בגנות אדם אחר (איין יידינו היידעות מיהו אותו אדם). וכך מחויר לו הרב (בתרגום חופשי): "ה'פ"ג אקרא על הצעון הק". אבל נבלתי לקרו באחר מהם 'זילמלשינעם אל תה תקוה כו'! עבור זאת יש לנצל זאת את האפשרות לכתוב לרבי? ויתירה מזו: עבור זה יצטרך "ק מוח' אדרמו" לנתק את עצמו מגערן, וללכט לבית-דין שלמעילה, ולבקש ש... געוואלד ר' ...".

מקור הרחמים והסליחות

החסידים בעבר נהגו לכתוב בפדיונות "אינה לעור רחמים ربם מבואר בתשובת מהרי"ב". ע"ד מכנים רחמים מבואר בתשובת מהרי"ב. משמעות הפתיה זהה, נעוצה בפולמוס עתיק אודות הפייטו "מכננסי רחמים": היו שטענו בעבר כי באמירת "מכננסי רחמים" הכניסו רחמים לנו לפני בעל הרחמים" אנחנו 'משתפים' חילתה מישחו אחר מלבד לקב"ה".

אין כתבים 'פְּדִיּוֹן'?

על היחס של החסידים לכתיבה לרבי, ניתן למלוד מסיפור שמספר המשפע הגה"ח רבינו יואלי כהן שיחי' (אנשי חסידים הי', עמ' 50): "בשנת תש"ט באו אחדים מתלמידיו התמימים שבתל אביב, לבתו של החסיד ר' זלמן משה היזחקי ז"ל, וביקשו ממנו שלמד אותו כיצד כתבים פ"ג לרבי. ר' זלמן משה ללח עפרון וניר, ולפתח פרץ בכני נורא, וכן רב נמשך בכיוו. לאחר שנרגע במקצת, ביקש מהבחורים שישבו אליו למחהרת, כי עכšíו הוא לא מסוגל לחתוב פ"ג".

"למחורת חזרו התלמידים לבתו, ושוב ביקשו ממנו לכתוב פ"ג. ר' זלמן משה ללח את הניר והעיפרון, וכותב את המילים 'אנה לעור'. אבל מיד פרץ בכני ללא מעזר, ובשם אופן לא יכול היה להמשיך בכתיבת הפ"ג...".

זהירות בכתיבת 'פְּדִיּוֹן'

עבור כתיבת 'פְּדִיּוֹן' יש ל选取 מקום. גם בדורות קודמים, כאשר לא כל החסידים הקפידו על הלייכה יומיומית למקום – ביום הסיבה: המנחה בכל חצרות החסידים, הוא להת לאדרמו"ר סוכם כסף, והכסף הזה הוא 'פְּדִיּוֹן' בעבר נפשו של המבוקש ונפשות בני ביתו. לכיסף צורף 'קויטל' – פתקה ובה שם.

וכך עבר במשפחתי סיפור על סב-סבי, החסיד רבי חיים-בן-ציוון רסקין ז"ל, ממוקשי הרב הראשי נ"ע. ר' בענטשע נהג לכתוב לרבי בתדריות גבוהה. פעם עברה תקופת זמן מוסיימת שבה לא יכול היה לכתוב, מאחר והוא שהה במקום שבו אין מקווה. תמותת זאת, כתוב

הראשית התקינות החסידות, הייתה הכתיבה לרבי מיסודותיה הבוטלים. חסידים כתבו לרבי 'פְּדִיּוֹנות' וגם מכתבים. החסידים, וגם הרביים, ייחסו למכתבים הללו חשיבות עליונה לעומת הגורמים המרכזיים בהתקשרות שבין רב לחסיד. וכך ממש מפיגר פתגם חסידי עתיק את הכתיבה לרבי, כאחד משלושת דרכי ההתקשרות. וכך אמר הפטגון: "האישה נקנית בשלושה דרכיהם – בכיסף, בשטר ובכיבאה": חסיד נקנה ומתקרש לרבו "בשלושה דרכיהם": בכיסף – דמי 'מעמד'; בשטר – הפ"ג; ובכיבאה – בנסיעה לרבי. הדריך בה קיבלו על עצם חסידים את ההתקשרות אל הרב, עברה תמיד דרך הפ"ג, כתוב התקשרות בו מօסר הכותב את כל-כלו לרבי.

למשמעות ה'פְּדִיּוֹן נַפְשׁ'

אותו מכתב הנכתב לרבי בעיתים מוזננים ומיעודים (ערב ראש השנה, יום הילולא או ביום הולודת) נקרא 'פְּדִיּוֹן נַפְשׁ'. הסיבה: המנחה בכל חצרות החסידים, הוא להת לאדרמו"ר סוכם כסף, והכסף הזה הוא 'פְּדִיּוֹן' בעבר נפשו של המבוקש ונפשות בני ביתו. לכיסף צורף 'קויטל' – פתקה ובה שם. ובין חסידי חב"ד, אף שהקפידו על 'דמי פ"ג' – היו נשלחים הכספיים גם (ובעיקר) בונפרד, במסגרת 'המעמד' הכללי בו מוחייב כל חסיד. אך השם של הקויטל נשאר 'פְּדִיּוֹן נַפְשׁ'.

ובכיוון משתמשים ב'מומוצים' בינו לבינו
תברך. ב'שורש מצות התפילה' (פרק ו') כותב
כ"ק אדמו"ר ה'צמחי' צדק' שימוש כ"ר יש
אכן להימנע מאמירת 'מידת הרחמים' علينا
התגללי' ובמקום זאת לומר, "אב הרחמים
ג'ל ג'ל עליינו מידת הרחמים".

וامנם, המהרי"ב (ר' ישראלי ברונא. נפטר
בשנת ה'ד"מ) הצדיק את המנהג לומר "מכניסי
רחמים" (שו"ת סי' עה):
מה שאנו אומרים 'נא מידה נכוна', וכן
'מידת רחמים' ומכניסים רחמים לפני בעל
הרחמים, אין אלא דרך שפלות ועבדות,
שמדובר בפני המלך ליעציו לדבר מלך, והוא
בוש בדבר לקרב אל המלך ואין זה דרך אמצוי
כלל".

כלומר: אנו בעצם פונים ישירות אל הקב"ה,
אל שאנו מתבושים לפנות אליו בפנינו, ועל
כן אנחנו כאילו מדברים אל השורדים והעבדים
-eschel כוונתנו שהמלך ישמע אותנו ישירות.
חסידים נהגו להוסיפה לפני ה'פדיון' כי
הפנייה אל הצדיק לקבלת ברכה, אינה
כמוציא חלילה - אלא "כמ"ש בתשובה
מהרי"ב". כלומר: מהטעם הנזכר.

אין צורך ב"כתובות"

בהתוצאות ב' באיר תש"י (התוצאות
המיוחדת שהועיד הרב לתלמידי ה'תמיימים',
בפער הראשונה שהרב התועד אחריו י"ד
שבט ביום חול) אמר הרב:
בנוגע לנטה הפניון שנותנים לכ"ק
אדמו"ד - אילו אישר חילוי, היה מבטל הנוסח
שוכבתים "מקור הרחמים" כו' ע"ד מכניסי
רחמים מבואר בתשובה מהרי"ב ז"ל". כי,
א) ... אין זה (תשובה מהרי"ב) נוגע ושיך
לנטה הפניון שעינינו בקש רחמים ("אני
לעוזר רחמים ברכיהם") ...

(ב) בנוגע להנוסח "מקור הרחמים" - אין
צורך ליתן לרבי "כתובות" מהיכן לעוזר רחמים... ואולי
הוא יודע בעצמו מהיכן לעוזר רחמים... וואלו
רצונו לעוזר רחמים ממדריגה נעלית יותר
מאשר "מקור הרחמים".

"יזוקו אותי מנוי-יורק" ...

בקשר לקטע השיטה הזה, סיפר לימים
המוחיר הרב יהודאי'יב שיחי' גורנر (תשורה
ולף ר' ניסן תש"ס, רמת-גן, ע' 88):
כשה' ייאל כהן ואני רשםנו את הדברים,

לשמונה שנות גלות במחנה עבודה, התחלתי
לחשב קצת על עצמי, ואז נזכרתי בבריאו של
כ"ק אדמו"ר ה'צמחי' צדק, שאמר פעם: "כל אלה
(הנמצאים ברוסיה ובעיר במאסר), שיתעצמו
במחשבה עליי - את עצם במחשבה עליהם" -
וכך אמם עשית. כשהמצאת את עצמי בתא
המאסר, דבר ראשון נעדרתי בקרון זווית,
עצמתי עניין והרhortati במחשבתך כאילו אני
נמצא עבשו ב'ישראל' אצל הרב, או לפחות
שולח אליו מכתב, המודיע לו על מצבך בהווה.
רק כשעוזבת את רוסיה כעבור שנים, נודיע
לי, שבאותו יום ממש, עבר ל"ג בעומר, הבrik
כ"ק אדמו"ר ה'צמחי' צדק מברך עלשמי לונדון,
ובו נאמר: "המברך התקבל".

בתיחה החבו בני משפחתי, שהצלהתי
لهערים על כולם, שאני נמצא כבר מחוץ
לרוסיה ושם שלחתית את המברך לרבי וו
תשובתו, אך כעבור זמן נודע להם שאני יושב'
ולא הבינו את פשר המברך. רק כשהגעתי
לונדון בשנת תשכ"ד, הבנו כולנו, שגם
תשובתו של הרב על ה'ישראל' שהיתה לי
בבית-הסוהר.

шибודים יכתבו לרב

חסידים, בפרט בדור האחוריון, ראו מטרת
בק"ק ש"יהודים יכתבו לרב". שיכתו, שיבקשו,
ובכך יתחברו עם נשיא הדור.

מגמה חסידית זו מעוגנת בהרבה מהשיות
והאגירות של הרב. לפניו דוגמה אחת:
עוד בדי מחותנו, כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ, שלח
הרבי מכתבים לרכיבים החסידים - שיועלו
ויעשו דבר להרכות את ההתקשות אל הרבי.
באחד המכתבים הייתר הריפים שנכתבו בנדון
(אג"ק ח"ג, עמ' נד), מספר הרב:

"אברה אחד, שהוכרה לבורה ממוקמו, אינו
שייך לעבודות התפילה, אינו לא משכילים ולא
עובד, אלא חתימת זkon וכו' וכו', ומעולם לא
למד לא בתומכי-תמים, ולא בישיבה בכלל
- נרד למדינה רוחקה ביותר, הן במקומות, הן
בעיני יהדות, וכעבור איה זמן התחלeo
להגען מאנשים ונשים ממש מכתבים לכ"ק
מו"ח א"ש".

"ולווגמא - מאישה בעלת עסק שמצועים
לה לשכור חנות ודירה בחלק א' של העיר,
או בחלק אחר. ושאלות החלטת כ"ק א"ש
מה תעשה. - מעולם לא ראתה אותו, וירעת
שמעוולים לא היה כ"ק מו"ח א"ש, לא רק
בעירה אלא גם בכל מדינתה, אינה מאן"ש
וכנראה גם לא מגוע א"ש. אבל כששמעה

בכתב הידוע מר אש"ז חדש שבט תש"י, א' בו
מציע הרב הנגוט ליום-ההילולא הראשון של
כ"ק אדמו"ר מוהרי"ץ נ"ע, מורה הרב בימיים
קצרות כמה דברים ביחס לкриיאת ה'פדיון' -
בינו לבין עצמו, עוד קודם המשלוח לרב:
לאחר תפילה הבוקר וחורת הדא"ח - יקרא
כל אחד פ"ג (כמובן בחגירת אבנט). אלו שוכו
להיכנס ליחידות או על-כל-פניהם לרואות את
פני כ"ק מו"ח אדמו"ר ה'כ"מ - יציר עצמו,
בעת קרייאת ה'פ"ג, אילו עומד לפניו.
להניח ה'פ"ג' אח'רכ' בין דפי מאמר, קונטרס
וכו' של תורה כ"ק מו"ח אדמו"ר ה'כ"מ, ולשלוחו
(אם אפשרי - בו ביום) על מנת לקראותו על
ציון שלו.

כתב רוחנית

באיגרת הנוצרת, כתוב הרב כי תקופה
לקראת הפניון, יש להניחו בין דפי מאמר או
קונטרס מתרות האדמו"ר. בין חסידים מקובל,
כי כבר ברגע הכנסת הפניון לספרו של הרב
- על-מנת לשולחו, כבר קיבל הרב את הפניון
(ודראה שיחת שבת פרשת פנחס תש"א).

וכך סיפר החסיד המשפע ר' מענדל
פיטרפס ז"ל על 'פניון' רוחני שכתב (ר':
מענדל', עמ' 44):
כל עת החקירות,ראשי לא היה פניו לחשוב
על עצמי או על מישחו אחר. כל עשטוונותי היו
נתונים בדרך התנהגותי בחקירותיו - מה לדבר
ומה לא. רק לאחר שדרנוני בערך ל"ג בעומר

כ"ק אדמו"ר שליט"א בגן עדן מדורמים שלום רובער בן רבקה לעורר רחמיים [רבינו] ממוקור הרוחמים והחסדים האמתיים על כלל ישראל להצלם מהרשע היטלעד המנהיג מקומ המלוכה בראיאיטשלאנד [=גרמניה], שימה שמו וכרכו תיכף ומיד עס זאל בא אים שיים פלאצני די ?? [=שתיכף יתפוצץ אצלם?] ויקויים באבוז רשייען רינה. אחד הדברים המעניינים בפ"ג המרתך זה הוא ההקדמה "אדמו"ר שליט"א בגן עדן" ■

אין איתנו יודע עד מה - ואפשר כל העניין הוא בשביל שני יהודים יבואו בקשרו עוד הפעם...".

"שליט"א בגן עדן"

ולסיום - צילום של 'פריוון' שכתב החסיד ר' מיכאל דבורקין ע"ה, על ציונו של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע - 'פריוון' מיזח במקוריותו: פ"ג ע"ד מכנסי רחמים כמ"ש בתשובות מהרי"ב

זה אבדך דברים היוצאים מן הלב: יש רבינו בישראל, ואין הוא נכנס בהגבלה הטבע, והרוצה ללכת לבטה דרכו: בmsehr, בהנהגת הבית, וכו' - לא ירים את ידו מבלי לשואל את פי הרבי. והכירה בהאברך שפיו ולבו שויז, כי ניכרין דברי אמרת, ציווה לכתוב השאלה הנ"ל. שיצת ממילא 'נפננה' [=נתינת מועות 'מעמד'], ומתקרבת ליהדות, ובטה בקרוב הימים, יהיו הליכות ביתה בקשרות וטהורת המשפה וכו'. אלה מתולדות אברך פשוט...".

בஹש המכتاب הרבוי מוכיח את אותה קהילה חב"דית, על העדר הפעולה מצידם. ולפי דרכנו למדנו את החשיבות הגדולה שיש בכר שיהודים יכתבו לרבי.

החידה החסידית

מאת הרב שלמה מאיר ר' מארק

מכה, חכה ו...הברקה

- ו. רוצחים חכמה כמים ליט שנראה בעין, את כל הקים ג. מה אם-כן לשם כך נעשה? נהפוך את השלייל - לפסהה.
- ח. נסיר אחד לאחד את כל הסנוורים נצליח שייהו אחיהם כל' האחים ט. נמצאה עד תום את האתחלטה דגאולה!

נשלים בעת ממש, מיד, תכילת הפעולה!

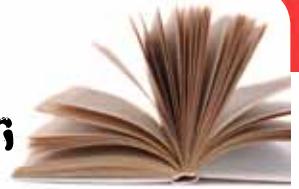
פתרון הchallenge בעמ' 22

- א. אותו הנשים יושבות ומבוכות בו פעם וחמש קיבילנו מכות
 - ב. עברו עלינו בו לטוב ולмотוב בעית במרץ נהפוך תמוז לאב
 - ג. גלו ישראל כדידי שיתווסף ארים ערך הפדיון מעורך האגררים
 - ד. כמו דיאוג השם פיתוון על החכה ומשכיע
- גם אם בסוף רך איזה דאגון יפצען ה. הנעלם, הרי נעלם רק מעין כל, ועם כל זאת קיימ, וכל יכול

הקב"ה מסובב שיצטרכו לכתוב!

באיגרות של הרבוי מופיעה כמה פעמים האזהרה, שלפעמים הקב"ה מסובב דברים שיגרמו לאנשים לכתוב לרבי. ובאים אנשים היו כתובים בלאו hei - היו הם נפטרים מאותם דברים לא-טוביים! הנה דוגמה למכtab כוה (אג"ק ח"ב, ע' קעד):

"וכבר כתבתי לאחדרים מאן"ש, שם היו מתאזכים ובמשך הזמן מתרגלים לכתוב מכתבים בקשרות טובות, הרוי בטח שמאזן לזמן היו פוטרים אותם מכמה עניינים משונים שהמסובב מהם הוא כתיבת מכתב, כי הרי

המקום בו היה הנס שהביא את כפר-חוב"ד לעולם

מסע מרגש בתמונות

קרקובסקיא 18. ביתו של החסיד ר' יונה כהן מפולטבה הי"ד, שהיה מראשי העוסקים בבריחה

لامאנוסבה 33. ביתה של אשתי-החיל מרת שרה קצנלבויז'ה' מומע שרה' שעסוקה במסירות-נפש בבריחה מלובוב. נפטרה בבית-הסוהר, הי"ד

ב גילון הקודם כתבתי על "הנס שהביא את כפר-חוב"ד לעולם" – העיר לבוב (למברג) שבאוקראינה. הבוחת לצתת למקום ולתעד את כל אותן מקומות שבהם עברו אבותינו את הנסים ביציאתם מברית המועצות. הבתונו וקייםנו.

"זאת לשם ביחס עם הרה"ח ר' שלום-יברע בוטמן שיח' מתלאב'יב, ובליוי הצלם ר' עמר פרי. ר' שלום-יברע, על-אף שבאותם ימים היה נער לפני ברמצ'זה, זכר הכלול. לא-פעם ולא-פעמיים, בעת שחזר את האירועים שעבר ביחד עם בני משחתו – נחנק מכבי.

וככן, נסענו ללבוב ומיצנו עיר שתושביה הם אוקראינים לאומנים, שננתת ישראל זורמת בעורקיהם עד היום הזה. אדרמת העיר ספוגה בדם היהודי רב, מאוז גזירות ת"ח ות"ט ועוד לימי השואה האiomה שבנה נרצחו ונטבחו בלובוב מאות אלפי יהודים. המבטים שהזפנו אלינו היו בלתי ניעימים בעלייל.

אבל עברנו את זה והיידנו בצלומי וידאו את כל סייר'ה' הבריחה מלובוב. לפנים תמונות אחרות משלל התמונות שצילמנו במהלך מסענו. ■

בית המעדן של הג"פ-או' קונטרדה רוזוועטקה'. כאן נכלאו החסידים שנחטפו בעת שהותם בלובוב

דווארניצקי 40. ביתו של ר' מרדכי שנקר. בית זה שימש מרכז הפעולות המחברת ליצאה מברית'ה המועצות

רכבת של ניסים

לאחר פרסום הדברים על 'הבריה מלובב' בגילון הקודם של 'הכפר של הרב', התקשרו אליו כמה מותיקי כפרח'ב"ד וביקשו להשלים פרטים שהחומר בסיורי לובב.

האמת היא שאפשר לכתוב ספר על כל אחת פרשה וכל דבר בעטן. סיפור אחד קצר ששמעתי יהוה דוגמה לכל הספרים ששמעתי בחודש האחרון. את הספר שמעתי מהגב' פרידה לויין שתחתי' שטפננה אללי וסיפורה על חוות מועצת שעברה לבוב ושלモלה הסתיימה בטוב:

"אבי ר' ייחיאל-יוסף ריבקין, הכין קרטיסים מופיעים לכל בני משחתו, גם למשפחה המורחבת. כאשר הגענו בשעה היומה לתחנת הרכבת לבוב אמר לנו שהיה 'סירה' (=השנה) ולכן אסור להתקרב לתחנה, אלא עליינו לחזור לבית בו שהינו. הבעה הייתה שאנו החדרנו כבר את הבית ולא היה لأن לחזור. מישחו אמר אבי ישנה אפשרות לעלות לרכבת בתחנה המרוחקת מלובב כ-80 ק"מ, בעיר ולוצ'ב. כל המשפחה הוועסה על משאית ויצאנו לווצ'ב. לאחריו הייתה של לילה שלם בתחנה עליינו ל'עשאלון' שיצא לכיוון פולין. הבעה הייתה שהרכבת שלנו עשתה חנייה בעיר לבוב. ושם בתחנה החלו לבדוק את מסמכינו הנוסעים. בעלי ר' בנימין ובן דודנו ר' זושא ריבקין (מניירוק) שחששו מהביקורת, ירוו מהרכבת והליטו להמתין במספרה הסמוכה לתחנת הרכבת. לפטע פתאום, ללא הודה מוקדמת יצאה הרכבת לדרכה, כשבעל ר' וושא עדין ממתינים במספרה. חשק עלי עולמי... אני מצאת עם שתי יולדות (=הגב' חיה ליפשיץ והגב' רחל גריין) שהיו או בנות שלוש ומשנה. אנחנו עומדות לצאת את ברית המועצות ובעל ר' נשאר מאחוריו 'מסך הברזל'. בתחנה הבהה רציתי לרדת מהרכבת, יחד עם בתותי, אבל אסרו עלי' לעשות זאת. אין לך להיכן לлечט', אמרו לי הסובבים אותן. המצב היה נורא ואיום. מה גם שידעת כי לבעל אין פרוטה בכיס".

"אבל הקב"ה עשה נס ולר' וושא ריבקין היה קצט כסף בכיס. הוא עלה יהר עם בעלי למונית ובקש מנאג המוניות להגיא במדירות לתחנה הקדומה. לרוע המזל, הרכבת עזבה את התחנה דקה לפני הגיעם. הם המשיכו במרוץ אחרי הרכבת גם לתחנה הבאה. גם הפעם החמיצו את הרכבת. עד שהגיאו לתחנה האחורה לפני הגבול ושם אמרו להם שלמנונית אסור להמישך בנסיעה, כי המקום קרוב לגבול. כך עמדו השניים ובכו את מרג'ורלים.

"לפטע הם הבינו שהתחנה יצא לכיוון פולין קרון עם פלטפורמות פתוחות, לוחבות גוועי עצים. ללא שהוות מיותרות הם קפצו על אחת הפלטפורמות ויצאו לדרך. כשהתקברו לגובל הפולני הם ראו מרוחק את 'העשאלון' שבר'יהם. השוטרים במקומן עצרו אותם, אבל הם הסבירו שהם אורהים פולנים שהרכבת ברחה להם, ובחסדי שםם הם הצליחו ברגע האחרון ממש קופז על הרכבת המשפחתייה שהוציאו אותם אל החופש".

תחנת הרכבת הראשית בלובב

מכאן יצאו ה'עשאלונים' לפולין

ההנחות מעבר הגבול אוקראינה-פולין. כאן היה 'מסך הברזל'

ביה"ה הכנסת היה שנותו ביום בלובב

ברכבת מלובב לפולין.
הפעם לא מורה ופחד

תחנת פודז'מש בלובב. מפה יצאו
1,100 חסידי חב"ד לחופש

הגאולה האמיתית והשקרת

هم ייבחנו אצלך גם על כל פרק 'ארבעה אבות' בכתבת אחת ויקבלו על כך פרס נוסף. 15 תלמידים כבר בקיימים בכל פרק 'ארבעה אבות', והשלושה הוישובים כאן הם 'הנשנים' להיבחן על הפרק כולו. בעקבותיהם יבואו בעורת ה' כל השאר'....

שלב השאלה החל. הצעתי על הדפים שבידי הרב הלפרין. היו שם יותר מ-100 שאלות שהוא חcin לעצמו מראש. והוא מתחילה ליראות' אותן לעבר שלושת הנערם, בוה אחר זה; שתי שאלות רצופות לכל נער ואו עוברים לישוב לצדוו. והתלמידים? – הם משביכים לו בואה מהירותם שבזה הם נשאים. גمرا, רשי', 'תוספות', דוקים, מחלוקת. פרק שלם בגמרא, ממש 'כמוני בקובוספה' אצלם. אייה אושר. איו שמה להראות זאת. ואני חשב לעצמי: התלמידים הללו הרי סימנו כבר את שיעות לימודיהם הארוכות מיליא, בכיתה; ואך עיל-פ' פיכין הם מוצאים בנפשם ובסדריים עוד זמן וחשך כדי להושף ולהתיגע ולשנן את דפי הגמרא בעלייה... וכאלה – אומר

הרבה הלפרין – ישנים כבר 15! נצמדתי למקום ממש לעמלה מהצى שעה והתבוננתי מהצד بما שנראה בענייני סוג של פלא. הבטתי בנועם פניהם של השלושה. הקשתי לדיבורים המנומס ועם זאת הבוטח הקולת. החשתי בלביכי: ראו מה בין בני לבן חמץ'....

ועוד חשבתי לעצמי: מפעם לפעם אנחנו שומעים, לצערנו, על כל מני אירועים פחות נגעניים שהמילה 'שולים' מעורבת בהם. אז הנה, יש גם 'שולים' היובים לשם איזון. ומסתבר גם שם לא כל-כך צרים....

אבל יש כאן נקודה נוספת שראוי לחשוט מלבד, והוא השקט והצניעות האופפיניות את כל הפעולה הזאת. ניסיתי להזכיר מתי בפעם האחרון נתקלתי בפרשונים כלשהו על המבצע היהודי שהרב הלפרין מארגן וואומרים לי שהה כבר שנים לעירוד תלמידים ללימוד דפי גمرا עלי-פה. למיטב זכרוני לא נתקלתי בכזה.

הרבה הלפרין לא מփש להפקיד את העולם בפעולות דרמטיות ובcole רעש גדור. הוא נטול על עצמו משימה, בהיקף מצומצם, והוא מתמסר אליה. עוד ילד ועוד נער;

עוד דף גمرا, עוד פרק ועוד מסכת. הרבה הלפרין משנה את העולם. בשקט. בלי צלצלים. בעקבות וביעילות הוא מעלה עוד נער על דרך המלך, בדרכו להיות חיל' אמיתי. כן, אך מקרים את הגאולה. ■

מן חנוך בקובוספה. מנחם מנדל דמיבובסקי, מנחם מנדל אשכנזי ומנחם מנדל רבינוביץ'

מ' אינו רוצה להפוך את העולם. לשנות אותו, הכל חפצים בכך. ואצנו, חסידי חב"ד, הרצון הזה – כך רומה – הוא ממש נשמתנו. ברדי-אנאי שלנו.

אבל השאלה היא, כמובן, איך עושים זאת. איך משנים את העולם. איך מביאים לו גאותה.

הנטיה הטבעית שלנו היא לחשוב שיטות גדולות משגיים עליידי פעולות גדולות ורחבות-היקף. התרגלנו לחשב במונחים של 'כיבוש', של 'שטוודע' ו עוד כיווץ זהה. מהסיבה הזאת אנחנו אוחים לעשות דברים בקול רعش גדול. שיידעו על קיומנו וירגשו בנווכחותנו.

אבל האמת היא, שלפעמים כדי להשיג מטרות גדולות, מוכראים לפעול בזורה מתונה, שקטה והירה. יש לא-אמעט שלוחים שנדרשו להם שנים רבות של עבודה שקטה, כמעט מהתרתית, בטרם הראו לעצם להיחשף ולפעול באופן גלוי לגמרי.

לא זכר אופה בדיק, אבל ראיתי פעם התבטאות של הרבי, לפיה את העולם לא ציד' וגם אי-אפשר לשנות עליידי מהפכות גדולות, אלא דוקא בעפולות קטנות. עוד מעשה טוב ועוד פעולה בכיוון הנכוון – יביאו את השינוי המיווהל.

ביום שני שעבר הזרמנתי לבית '77' בcup, ונכונה לי שם שעה קלה של קורת-ידוח מיוחדת.

השעה הייתה שעת מנוחה ובכניתתי למקומות פגשתי כמה שירות צעריז'אן בגילאי 12-18 היוציאים מהදלת הראשית ומתחופרים לבתיהם. אלה היו תלמידי הישיבת ער' הפעלת יום-יום במקום, ססיימו את שעת הלימוד שלהם.

אלא שאו, כשהילדים הצעירים עוכבו את המקום, נגלהה לעניini כי עיינ מערכה שנייה, מפתיעה למדי: שלושה נערים בני 13 התישבו על ספסל, כשנמרות פתוחות בידיהם. במרקח מה מהם ישבו אבותיהם ועוד אי-algo מנגרים סקרנים שצפו בנעשה מהצד. מול הנערם, אצל הבימה, ניצב איש החינוך הותיק, הרה"ג הרב יהושע משה הלפרין שיחי'. מתוך דבריו הפתיחה שלו לנוכחים, למרדי עלי טיבו של הסמי'עמאד אליו נקלעת.

"כידוע", פתח הרבה הלפרין ואמר, "תלמידים מהחרד' ומהתלמוד-תורה שבאים ונבחנים אצל דפי גمرا עלי-פה מקבלים מני 10 שקלים על כל דף. בדרך הזאת תלמידים נבחנו אצל דפים רבים ממשכת בא'קמא הנלמדת השנה בחרדים' ובישיבות. הצעתי לילדים היקרים כי בנסוף

הילדים של הרב

**אנו שואלים
שאלות שאין
רלוונטיות כלל
לדור העיד.
דוקא בגל
שלא זכו לראות
ולשמעו, הם
רואים את
הדברים לגמרי
אחרת**

וזהלו – “בתרוועה בשמהה להרים קויל”. אנהנו תוהים איך אפשר שכחורה יוניש רגש של התקשרות כאשר לא ראה ולא שמע, לא קיבל מכתב ולא חווה התווועדות, לעקאה או כוס'ישל'ברכה. אבל כל ההנחה שהתקשרות לרבי מותנית אך ורק בקשר גשמי של ראייה ושמיעה וכו', אינה נכונה. היו ימים שנסעה לרבי הייתה חלום קשה לימיוש בעבור הרבה חסידים. הם היו חסידים מוקשרים לבב ונפשם, אף-על-פי שלא יכולו להשרות לעצםם لكنנות כרטיס טישה לרבי. העורבה שלא זכו לראות ולשמעו לא מנעה מהם את ההתקשרות לרבי.

תאמו, שלפוחות היו יכולם לכתוב מכתב ולקבל תשובה בחתיימת יד קודשו. ובכן, האם כל ההתקשרות לרבי עומדת על קבלת מכתב? הנה, היו חסידים ברוסיה בימים שלא היה אפשר לקבל אפילו מכתב מהרב, וככלזאת הם היו מוקשרים בכל נימי נפשם.

הבחורים הצעירים ספגו את ההתקשרות לרבי מרham אים. הם נולדו לתוך מציאות שבה יש לנו רב, המנaging את צאן מרעינו מעריך רחמים ומרעיך עליינו מברכוטין, אף-על-פי שהענינים הגשימות איןן רואות והאוננים הגשימות איןן שוממות. בעבורם זו לא קושיה ולא סתירה, אף שבודאי שגם הם ועקבם עמוק נפשם “רצוננו לדאות את מלכנו”.

דוקא המבוגרים יותר עלולים לחשב שיש שניי, וכי שהרב אמר (تورת מנחם תש”י עמ’ 130): “ישנם ככל החשבים שיש חילוק: קודם – היה צריך לקיים את השילוחת שטהיל עליו הרב, כיון שהרב היה יכול לקרוא ליחידות, או לכתוב לו מכתב: הייתכן... אבל עכשו – חשב לעצמו – יכול לעשותו כרצונו”. על כך אמר הרב: “אם יש שניי הרוי זה רק למעליותא... שאנו מוגבל בהגבילות הגוף הגשמי”.

או אולי שיכלנו גם מגד התקשרות דוקא מהדור השני, בבחינת “זהשיך לב אבות על (ירדי) בנימ”, ונרגיש בפשטות שהרב נמצא איתנו, מנהיג אותנו ומוליך את כולנו אל הגאולה האמיתית והשלמה. ■

ב שבת פרשת שלח התקבצו בכפר-ח' בראכבי הארץ, מישיבות לשבת הכנה לקראת ג' בתמזה. המזהה היה מרהייב. לא רק בಗל העוזמה שמשדר צבא תמיימים גדול כל-כך, אלא בעיקר בغال ארשת הרציניות שעלה פניהם. דהיינו במבט החתו בשורות הארוכות של התמיימים, העומדים צופפים באוהל האירועים הגדול, כדי לראות שם כולם שרויים באויריה הקדושה והמיוחדת של ערב ג' בתמזה.

ואנך יכול להימלט מההורהורים, שזה דור שగול למשה אל תוך המציאות הכוabit שבה אנו חיים. מבין אלו התמיימים האלה אולי בודדים זכו לראות את פניו הקדושים של הרב, לקל דולך מידיו הקדושה או להשתף בהתוועדות עמו.ומי שזכה לכך, סביר להניח שאינם יכולים לזכור זאת, מכיוון שהיו תינוקות פעוטים.

ובכל-זאת הם חיים את הרב, קשררים עמו בחבלי עצות אהבה, יודעים כל פרט הקשור בסדרי עבודה והארועים בחזרות הקדוש. זה שבשותhips היישבות אפופות באויריה המיוחדת של ימי הכהנה לג' בתמזה, וכל בדור ובחור ובחור מכין את עצמו ליום הזה כפי כוחו. אנהנו, המבוגרים יותר, תוהים לפעמים איך הם מסוגלים לכך כאשר לא זכו לראות את הרב.

חשבי על כך לא-יאת והגעתי למסקנה, שאנו שואלים שאלות שאין רלוונטיות כלל לדoor העיד. אנחנו, שזכינו לראות ולשמעו, מרגשים בכל פרט את החסר. כשהאננו מגיעים ל-77, קופץ לנו עיניינו כל מה שזכינו לראות ועכשו לא רואים. כל זיכרון מזמן מיד השווה למציאות הנוכחית ומעורר צביטה בלב. אצל הצעירים ‘קלקלתם זהה תקנתם’, כמו שהרב הבהיר בכמה עניינים. דוקא בغال שלא זכו לראות ולשמעו, הם רואים את הדברים לגמרי אחרת.

למעשה, אותו מצב בדיקת מתואר בספר עוזרא (ד, יב), כאשר נבנה בית המקדש השני. הוקנים, “אשר רוא את הבית הראשון”, פרצו ברכי – “ובכם בקהל גדול”, משום שהבית השני היה קטן מהבית הראשון; ואילו הצעירים “אשר לא רוא בניין בית ראשון” (כפי שמספר רשי”) שמצו

כ-1,000 'תמיימים' ב'שבת הכהנה' lag' בתמוז

בבית-הכנסת 'בית מנחם' לסעודה ליל-שבת וההתוועדות חסידים עם האורה המיחוד הרב יעקב משה ואלבערג מראשי ישיבת תומכי-תמים במאנצ'סטר ועם הרב יעקב-זוכריה קפן, 'משפיע' ראשי בישיבת תות'ל באלווד. הפעולות ארגנה על-ידי תלמידי ישיבת תומכי-תמים המרכזית בכפר-ח'ב"ד, כהכנה ל'מבצע התקשרות' המתוכנן לחילוי צבאות ה' בכפר.

שר המדע התארח בכפר-ח'ב"ד

שר המדע פרופ' דניאל הרשקוביץ ביקר בכפר-ח'ב"ד וכן עם בכיריו אגודות-חסידות-ח'ב"ד בהורדת גיל ההשתפות בשירות האורחיה. השר הרשקוביץ, האחראי על נושא השירות האורחיה מטעם הממשלה, סייר בכפר בלויו י"ד הוועד, ר' בנימין ליפשיץ, דובר ח'ב"ד הרב מנחם ברוד, מוכ"ל אגו"ח הרב אריאל לMBERG, מנהל בית אגו"ח הרב מנחם לאטרז וצבי יהודה פז, אחראי קדריה-ח'זק'א באג"ח שיזום את הביקור.

השר ביקר גם במוסדות א"ר שמחה' ושם קיבל הסבר מפי המנהל הרב זאב סלאוין, שיפור כי כיום משרותם במוסד שלשה אנשי שירות אורחיה, וכי מבחינת צרכי המקום ניתן לשלב בפעולות עשרות רבבות

של מתנדבים לשירות. הרב מנחם ברוד ציין כי קיימת חשיבות רבה לפROYKT השירות האורחיה וכי מוסדות ח'ב"ד מסוגלים לספק מגוון רחב של פעילויות למתרנבי השירות, בסיווע אמיתי לניצרים ברחבי הארץ. בהמשך ביקרו השדר ומילויתו בבניין 770, שםפגשו את י"ד אゴ"ח, הרב יוסף יצחק אהרוןוב, והשר הרשקוביץ אף נשא תפילה ב'חדר הרב'. במסגרת דין שנערך עם השר בנושא השירות האורחיה, ציין השר כי הוא פועל להורדת גיל המשרותם בשירות אורחיה על מנת לאפשר לרבים למשוך זכות זאת, לפני נישואיהם. השר הבטיח להמשיך ולפועל בנושא במשלה, וכן לאשר מספר גדול יותר של תקנים לשירות אורחיה במסגרת ח'ב"ד השונות.

יום עיון והעשרה לקצינים 'חינוך והצלחה'

יום עיון והעשרה לקצינים בכירים של פלוגת 'חינוך והצלחה' של

למעלה מ-1,000 'תמיימים' מישיבות חב"ד ברחבי הארץ השתתפו בשבת-קדוש פרשת שלת, 'שבת הכהנה' לג' תמו, שנערכה בכפר-ח'ב"ד בארגון צעד תלמידי תומכי-תמים העולמי. לאורך כל השבת כולה השתתפו התמיימים בסדרי לימוד, בשיעורים מיוחדים, בהთווועדות ובסדר ניגונים כללי.

אורחי השבת היו הרה"ג הרב יעקב-משה ואלבערג, מראשי ישיבת תומכי-תמים במאנצ'סטר והזה"ג הרב יוסף- יצחק גוראריה, מראשי ישיבת תומכי-תמים בדטרoit.

את השבת המופלאה חתמה ההთווועדות מלוחה-מלכה מרכזיות בהשתפות התמיימים, ראש ישיבות, רבנים, משלחים ואשכנז' שיתף את רבו של כפר-ח'ב"ד, הגה"ח הרב מרדכי-שמעואל אשכנז' שיתף את התמיימים במשריך דקוות ארכות ב'יחידות' המרתתקת לה זכה בהיותו

תלמיד בישיבה. "בסוף הפדרוֹןַש ביקשתי על הצלחה בעבודת התפילה. הרבי אמר: כמשמעותם את התפילה לסוף, מגעים כל מני מחשבות בלתי רצויות".

הספר החסידי הוותיק הרב אברהם-חנוך גלייצינשטיין הופיע והוא לפני התמיימים. הוא גולל את מסכת הקשרים של הספר הנודע אליו-על שטינמן עם הרבי וחשף מההוראות והדרכות אליו בדבר אופן קירוב הספר ליהדות.

אורח השבת השר ואלבערג, אמר, כי "שבת היהת עילאית ומרוממת. למדנו, התפלוינו, התפלנו ואין ספק שגזרנו בכך נחידותה רב לרבי. אך צריך לזכור שהשבת היהת רק אמצעי בדרך למטרה. המטרה היא ש'תמו' יראה אחרת, אחרת לגמרי. המטרה היא שבג' תמו' השנה נזכה להתראות עם מלכנו".

'שבת הכהנה' גם לחילוי צבאות ה'

ארגון צבאות ה' שע"י ועד כפר-ח'ב"ד בניהולו של ר' שחר שאעד הפתיע השנה עם חידוש מרענן: 'שבת הכהנה' גם לחילוי צבאות ה'. הילדים התפללו בצוותא את תפילת קבלת-שבת, ומשם צעדו לעבר

ילדי הכפר יצאו ל'קציר חיטה'

ערב חגיגשבועות יצאו ילדי הגנים בכפר'ח'ב"ד לצפות ב'קציר החיטה' בשדות הcpf. הם צפו בקומביין קוצר את החיטים ושמעו מהטרקטורייט הסבירים על הקציר. "לפני 30 שנה, כשהייתי נוהג על

הקומביין, נהגתי להתעטף בראשותות לחות – מפתה החום הרב שהיה בתוך הקומביין. ביום יש לקומביין מזון והמלאה נעשתה קלה יותר", סיפר ר' בנימין כהן, מנהל תיק תחזוקה ומشك בוועדת הcpf.

תלמידי הת"ת גילו בקיימות mersimah

תלמידי כיתה ח' בתלמידותתורה בכפר'ח'ב"ד נבחנו בעל'פה על 12 פרקי 'אגרת התשובה' אצל הר' המשפיע' הכה"ח הרב זלמן גופין, שארה אותם בכיתו. בסיום המבחן שיבח הר'ゴfine' את בקיאות התלמידים. 'אגרת התשובה' נלמדה בכיתה במהלך הקיץ, והתלמידים יגעו ושקרו על לימוד הפרקים זמן רב. לבחינה אצל הר'ゴfine' קדמם מבחן מוקדם

פיקור'העורך נערכ בcpf'ח'ב"ד, על ידי מנהל בית אגו"ח, הרב מנחם לאטר, ביומה מושותפת של הרב משה שילת מ'תורת חב"ד לבני היישובות' והרב אדייק מלכיאלי העומד בראש פרויקט 'מחנה מושותף'. הביקור נפתח בבית 770, שם האזינו האורחים להסביר על מהות הבניין וצורותיו מפי הרב לאטר. דובר חב"ד הרב מנחם ברוד נשא באזני הקצינים דברים על מפעל השילוחות וכמה משך הוקן סרט וידאו על הרב. הביקור נחתם בסיור בפרדס האתרכגים ובكمפוס 'אור שמה'.

שר התעשייה הבטיח לסייע

שר התעשייה, ישראל ציז, היה אורחו של ראש המועצה המקומית עמק'ל'ור, מר משה משה וסגןו ר' בנימין ליפשיץ. היישבה עסקה בנושא הסדרת האזמת בכנסה cpf'ח'ב"ד, המהווה מפגע בטיחותי חמוץ, ובכויות תחבורה אחרות הקיימות בעמק'ל'ור. המועצה האזורית עמק'ל'ור הגישה בקשה למשרד'התעשייה לבנות

מפרץ'הנניה לאיסוף ולהורד נוסעים בכנסה לכפר. השר ישראל כץ שותטיה להקדיש מממצים לפתרון הבעיה קיבל במהלך הפגישה מארחו את הספד 'הדרך להרים של משמעות'. אל השר נלוותה פמליה גדולה שעמה גמנו: י"ר רשות שדות התעופה, מר עובדיה אלוי, מנכ"ל הרשות מר קובי מור, יצחק זוכמן, סמנכ"ל בכיר משרד התעשייה, מנהל שדה התעופה בני-גוריון מר שמואל קנדל ונציגי מע"צ, רכבת ישראל, והרשות הלאומית לבתיותם. בדרכיהם.

'פאראָד' גָּדוֹל הִיה כָּאן'

היה הצגת ילדים מוסיקלית והקורת בטעוי וידאו מיוחדים. המר"א הגה"ח הרב מרדרכי שמואל אשכנזי בירך את המשתתפים. המשפי' הרב זאב קסלמן קרא את פניו של הרבי בתהילים, וו"ר ועד כפר חב"ד ר' בנימין ליפשיץ נשא דברים על האחדות בכפר חב"ד. במימון התהילה סייע הנגיד ר' גבריאל בזוגלו שיחי', שאף ה策רף לר' וושא ריבקין בהדלקת המדורה. על התהלהקה עמלו זמן רב צוות 'יצירה', תלמידי ישיבת 'תומכי תמיימים' ומתנדבים נוספים. ועל כל אלה ניצח ר' שמואל אוירצמן.

'פאראָד' גָּדוֹל ומרשים מביניהם נערך השנה בל"ג בעומר בכפר חב"ד, בהשתתפות אלף תושבי הכפר, האנשים, הנשים, והטף. ילדים צבאות ה' צעדו בתהלוכה כשהם נושאים תצוגות יהודיות מקוריות עליהם עמלו זמן רב. 'פאראָד' עצמו נערך בשטה הפתחה הסמוך לישיבת 'תומכי תמיימים' המרכזי, שם גם התקיימה הדלקת המדורה המסורתית.

בתום התהלוכה כובד בהדלקת המדורה, כמידי שנה, הרה"ח ר' וושא ריבקין. בתום הדלקה והדריקודים, נערך כינוס חגי ששiao

לכינוס הגיעו תושבים מכל קצוות הכפר ובבית הכנסת היה מלא מפה לפה. הכנס נערך ביום וער בבית הכנסת ובשותוף עם 'ועדת החינוך' שע"י ועד כפר חב"ד.

ספריית קריאה על שם הרבי והרבנית

בשעה טובה נפתחה ספריית קריאה בתלמידי תורה בכפר. הספרייה היא על שם הרבי והרבנית. בשלב הראשון תיפתח הספרייה לילדים כיותות א' ג' בלבד. בספרייה ישנים כ-130 ספרים חדשים שנרכשו על ידי ועד כפר חב"ד, ושנרככו מחדש על מנת להעניק להם חיי מרפאים. הספרייה תפעל על ידי הרבי ישראלי ולמנוביץ', מומחה לבנות העברית והארמית. מהנהלת הת"ת נמסר כי כל תלמיד שיגיע בספרייה יקבל הכוונה אישית לעירור הקריאה. בתכניות הפיתוח העתידיות: רכישת ריהוט חדש לספרייה, קניית ספרים נוספים, מחסוב כל הספרייה והקורת מראות קודש מהרבי בין כתלי הספרייה.

בעל-פה אצל המהנט והבוחן הרב משה רוזנפולד. במהלך החורף, שינו נוהג התלמידים את 18 הפרקים הראשונים ב'ליקוטי אמרים', ובסוף השנה צפוי להיערך מבחון כולל על כל הפרקים ב'תניא'. תלמידי הכיתה המצעינית יצאו לטויל חוותית במימון ועד כפר חב"ד.

'כינוס תורה' בבית הכנסת 'נחום יצחק'

בהתאם להוראת הרבי לעורך 'כינוס תורה' בחגים ובימי התשלומיין, נערך 'כינוס תורה' רב משתתפים בבית הכנסת 'נחום יצחק' בשיכונים החדשים, בשבת קודש פרשת נשא אהודה-זהדים. בין הדוברים השתתפו הרב דובי-בר אשכנזי שביאר בטוב טעם את ההלכה שנשנים יוצאות ידי חותמת קידוש השבת בפה, בברכת הדלקת הנרות בנוסח חב"ד דוקא. כמו כן נשא דבורי תורה הרב מאיר רבינוביץ', שהרחיב בנושאים המבוקאים ב'חוון משפט' לגבי בית דין הקבועים בעיר מול זבל"א, תוך שהוא משלב בדבריו דוגמאות מחיי היום.

במלאת 250 שנה להסתלקות הבעש"ט ה'ק':

התקיים בכפר-חוב"ד ערב חינוך מרתך

בנושא חינוך הילדים. במקור דבריו של הרב ויס – החשיבות להציג את הילדים בחום ובאהבה וכן עצות מעשיות כיצד לעורר בכלם אמונה חסידית טהורה.

בערב המiadoון נשואו דברים גם המ"א הגה"ח הרב מרדכי שמליאל אשכנזי, חבר 'ועדת החינוך' הרב שלמה גרבצ'יק ואישים נוספים. הערב אורגן על ידי 'ועדת החינוך' שע"י ועד כפר-חוב"ד בראשות ר' בנימין ליפשיץ.

האות מתחשי כפר-חוב"ד גדרשו את אלול האירועים שליד בית-הכנסת 'בית מנחם' בכפר-חוב"ד, בערב-חינוך מיוחד שבו צוינו 250 שנה להסתלקות מוננו הבעש"ט ה'ק', חגיגת השבעות השתה.

הבעש"ט, כידוע, החל את דרכו כעוזר ל'מלמד' תשב"ד ואך טبعי היה, כי ערב שנועד לציון 250 שנים להסתלקותו, יוקרש לנושא חינוך הילדים.

במרכזו של הערב המiadoון נשא הרב מנחם ויס – איש חינוך וותיק המרתך אלפיים בהרצאותיו בכל הארץ – הרצאה מרתתקת

פאל חינוכי של ארבעה חלקים

גובשו כללי עבודה ברורים שמטרתם היא לצמצם תקלות וairoוועם העולמים להשרות אווירה לא-חינוכית בקרב ה'חילים'. השאייה היא, שכל מי שפועל עם חילוי צבאות ה' בכפר-ח'ב"ד יעשה זאת מתוך ראייה חינוכית-חסידית מאחדת • שיחה קצרה עם האחראי על פעילות צבאות ה' בכפר-ח'ב"ד, הר' שחר שיחי' שואעד

ילד? ברור אףוא שה'קעט' הוא רק המפעל, הסון, שעליו מתבצע תהליך הייצור. אבל את השינויים ואת התוצאות אמרדים בע"ה לראות בהמשך.

אם הדברים אמרדים לגבי 'קעט' של כמה שבועות, על-'את' כמה זוומה שהם נוגנים לגבי פעילות יומיומית במסגרת 'צבאות ה'. אני משוכנע כי בע"ה כולנו נראה את תוצאותיה המבורכחות של הפעולות עם הילדים ה'חילים'. מהו החלום שלנו בקשר לפעולות צבאות ה' בכפר?

למעשה, בלהט העשייה כמעט אין זמן לחלום... ובכלזאת, כשאני עוזם את העניינים וחושב על כך, אני רואה בעיני רוחי פעילות מסווג כזו שהילד לא יסכים בשום פנים ואופן לוותר עליה. אני גם רואה דגם של עשייה חינוכית שבו לכל הילד ולכל סיירות בכפר-ח'ב"ד יהיו ארבעה גורמים שיחדרו ישלים את הפאול החינוכי: ההורם בבית, המנהנים בכניסות, אברכים שימלאו תפקיד של 'עשה לך רב' ו'תמים' בישיבה שהיא 'מודל לחיקוי' בעבור הילדים. ■

מראש, בדרגות. 4) יצירת קבוצות של מציגות הסידנית על-פני תחומי עניין שונים של חילוי צבאות ה. 5) גיבוש צוותי ההוראה להיות מוביילים בפעולות צבאות ה' כך שהיא سنכרז בין פעילות אחר-ザרים'ם לפעולות הבוקר במוסדות החינוך.

עליו אשר יקבע ויתכנן את אופי התכנים בפעילויות מותשבי הכפר, כדי לבחון מוקוב את הנושאים המטרידים אותם בכל הנוגע לפעילויות עם הילדים. לmortati את עדמות תושבי הכפר ונוכחתי לדעת כי רוב מוחלט של התושבים מעוניין בפעילויות מותך אוירה חינוכית-חינוכית ופחות מעוניין אותו נושאים שבמחליקות. נתון זה מעודן מאד ונונן תקווה שבע"ה נצליח.

הוקמו צוותי עבודה וחסיבה. צוות היגוי עליון אשר יקבע ויתכנן את אופי התכנים בפעילויות עם הילדים. בצוות זהה חברי כבוד

המשפיעים' הרה"ח ר' שניאור-זלמן שיחי' גופין והרה"ח ר' מנחם-מנ德尔 שיחי' גורביאץ. כמו כן הוקם צוות שבו יהיו שותפים נציגי מוסדות החינוך של הילדים - הר' אהרון שיחי' הלפרין והר' ברוך-שלום שיחי' וזהר.

מובן שכל העבודה כוללה נועשת תחת ניצוחו של המר"א שליט' וא-בפקודה ועד הכפר המתќב את הפעולות.

גובשו כללי עבודה ברורים שמטרתם היא לצמצם תקלות וairoוועם העולמים להשרות אווירה לא-חינוךית בקרב ה'חילים'. השאייה היא, שכל מי שפועל עם חילוי צבאות ה' בכפר-ח'ב"ד יעשה זאת מתוך ראייה חינוכית-חסידית מאחדת.

גבשו כללי עבודה של תכלול את הסעיפים הבאים:

- 1) התוויה של הפעולות שתבוצע על-ידי ה'תמים' מישיבת תומכי-תמים המרכזיות וכן על-ידי אברכים ואג"ש תושבי הכפר.
- 2) הוצאה לפועל של מציגים חסידים ותיכנויות העשרה לשעות הפנאי של ה'חילים'.
- 3) פרסום דרגות צבאות ה' כפי שהוצע על ידי הרב וקביעת מסלול קידום קבוע וידוע

פתרון החידה מעמ' 13

א. נשים מבכות את הת暮וז (יזקאל ח יד)

ב' י"ז בו קיבלנו חמוץ פורענויות. ב. לעומתם - בו י"ב-י"ג תמוז, ימי שמחה בחום נפאל להגעה למדינת (אב) הרחמים ג. מתרת האגולות - העליה באולה לפי השקעה - הפדיון ד. הפטינו הוא קטן לעונת הרוחה גם אם הוא רוחה הוא קטן ה. גם מה שלא נראה לעיניינו - הקב"ה, עדים קיימים (השכל של המורה...) ו. תכלית האגולות (רמב"ם הל' מלכים פ"ב בסוף)

שאוז לא ייכנע עוד מורי". ג. שום דבר לא יקרה מעצמו "מה שנעשה הוא שיעשה" ח. הרבי הורה לפקווח את העיניים! ואז נראה רק את מעלות הזולות ט. מיצוי תחילה גאולתו של הרבי הרוי"צ בג' בתמוז (תרפ"ג) תהיה בעצם השלמת כל תהליך ותכלית הברהה - האגולות.

ילינו הגיעו מהפעולות עם בריטיס' הנקודה החטידית. טובל לשטא' אוטנו מה טיבם של בריטיס'ם אלו? ראשית ראוי לציין כי 'הנקודה החטידית' מונתקת לחילוי צבאות ה' המשתפים בכל הפעולות של צבאות ה' בכפר: 'מסיבות שבת', 'חברת ה'תמים', 'אבות ובנים' ועוד. 'הנקודה החטידית' ערכה רב, שכן באמצעות כרטיסים אלו יכולים החילאים לרכוש משחקים, ספרדים, ואף לצאת לטווילים. בימים אלה שוק צוות' השיבה על מערכ התגמול ל'נקודה החטידית'.

ומתי... נראה תוצאות? כמו שעוסק בחינוך יומיום, אני מרכיב לחתט את אמרת הרב, כי "ההשקעה בחינוך שווה ביחס לכך שגם הדיא מכפילה את עצמה פי כמה וכמה". תוצאות של עשייה חינוכית רואים ביום-יום כשותקיות פעילות וכדרמה, אך במיוחד נראה התוצאה בטוחה יותר אורך.

ישנה אמרה נוספת של הרב: "קעט' הוא סרו' שמיצרים עליו חסידים". אפשר לתמונה על כך, וכי במספר שבועות אפשר לשנות

הפעילות? העשרה של תכלול את הסעיפים הבאים:

- 1) התוויה של הפעולות שתבוצע על-ידי ה'תמים' מישיבת תומכי-תמים המרכזיות וכן על-ידי אברכים ואג"ש תושבי הכפר.
- 2) הוצאה לפועל של מציגים חסידים ותיכנויות העשרה לשעות הפנאי של ה'חילים'.
- 3) פרסום דרגות צבאות ה' כפי שהוצע על ידי הרב וקביעת מסלול קידום קבוע וידוע

שליח מארצך

היעדרת זהות
שם: הרב שניאור-זלמן קורץ
גיל: 32
מקום שליחות: מיתר מס' ילדים (כ"י): 5
תפקיד: מנהל בית-ח'ב"ד
המקומות שבhem למדת תלמוד תורה: תלמוד תורה ישיבה קטנה: לוד
ישיבה גדולה: מגדר-העמק

בשאלה נכטם לכפר-ח'ב"ד? "לחזרה הביתה", במשמעות ובrhoונות. כי לדעת להעיר באמת את כפר-ח'ב"ד זה רק אחרי שעוזבים אותו.... איך מצליחים לנתק את הילדים במקומות השילוחות ללא סביבה חמה בכפר-ח'ב"ד? האמת היא שבכל מקום צורכים סייעתא' דשמיא מיחודת בחינוך הילדים. אותנו בכפרי-ח'ב"ד חינכו שאמידת תהילים ותפילה בכוונה בעבור חינוך הילדים - בוגראי יועל. וכזה כפר-ח'ב"ד ומיתר שווים. "שייא' מיוحد אליו הגעת במהלך עבודת השילוחות שלך?" כל יום הוא שייא חדש: כל יהודי נוסף שmagiu להתפלל בבית-כנסת ח'ב"ד, כל יהודי נסוף שmagiu לשיעור חסידות, כל ילד שmagiu לצהרון, כל נשמה שמצlichim לעורר ולקשר לקב"ה ולמsha עברו.

רגע או אירוע מיוحد עם הרבי, שנחרתו בזיכרון ובלבד?

זכות גROLה זכיה כשרה היקרים ר' שמואל ומרת צביה שייחו לקחו אותה לרבי לבירה מצויה. יומן חמישין, ב' שבט תנש"א, עלייתי לTORAH 'במוקם כהן'. יידי ר' מאיר שייח' אשכנו' (ב' ד' נתן ז'ל) עלה 'שנוי'. לשלישי' עלה, מבובן, הרבי. עמדנו ממש' ממש' ליד הרבי; ראינו כל תנועה; הרבי הסתכל علينا. ביום ראשון' בחילוק הירושלים' קיבתלי دولار נסוף, והרב בירך: "שתהיה חסיד יראי' שמיים ולמדון". הרגעים הקדושים הללו לא יסورو מלבי לעד.

איזהלים לכפר-ח'ב"ד?

כפר-ח'ב"ד הוא סוג של 'שמורת טבע' וחלואוי שישי'ארך. ■

בית הכנסת 'המרכזי'. לכל אחד בבית-הכנסת הוא המרכזו הרוחני והקהילתי, אבל בעברוי, בתור נכוו של הגבאי המיתולוגי, ר' מנחמי מענDEL רסקין ה'כ"מ (לצד ר' אייזיק קרוטיק ז"ל) – בית-הכנסת היה הרבה יותר מזוהה. האחריות של סבא לבית-הכנסת שידרה לנו, הגברים, הממן. הוא ידע לנו את ענייני בית-הכנסת בתבונה, להלוך נגדור רוחו של כל אחד ואחד. לא היה מי שאל אותו. היום, כשאני עצמי ווכה לשמש שליח ולהדריך קהילה, אני מתחילה להבין עד כמה התפקיד זהו מורכב. והכל בידר עם הא'ג'אית' שמאחורי הקלעים... סבתא שורה רסקין שתבדלה"א.

כיוון, בכית-ח'ב"ד אצלו, אני מתרפק על התפלילות של הבעלת-תפילה ר' זלמן ברונשטיין ז"ל. וכשאנו יושבים לסדר ניגונים' אני לא יכול שלא להתחילה את הניגון שחת' ר' אברהם ריבקין ז"ל היה מנגן דרכ' קבוע 'בסדר ניגונים' (ילדים ידעו להזכיר לו, ואולי זו ההזמנות לבקש ממוני מהילה).

המורה האהוב עלייך ביותר מימי לימודך בכרף?

ר' אהרן שיחי הלפרין, שהיה המורה שלי בכיתה ה'. חשוו היטב את אהבותו לנו. אגלה כאן סוד קטן: עד היום מתקשר ר' אהרן אל כל תלמידיו לשעבר ביום' החולdot שליהם, לאחלה "שנת הצלחה". בהחלט דמותו לחיקוי.

מתגעגע לכפר-ח'ב"ד? מואוד.

מה זה בעיניך 'כפר-ח'ב"ד?

ראשית, "כפר ח'ב"ד" זו תשובה מצוינית לשאלת "אייפה גROLת". תשובה שתמיד גואה לענות. כפר-ח'ב"ד בעינני הוא גם חמורה בריאה לנידול ילדים לשילוחות.

כפר-ח'ב"ד של א'ו וכפר-ח'ב"ד של חיים – מה השטנה? "כפר ח'ב"ד של א'" זה לא לפני הרכה שנים. וככל'זאת, בילדותי הכפר היה מלא באנשים מ'ד'ור המדבר', שגדלו והתהנכו אצל גROLי' החסידים ברוטה' ושבצעם מסרו את נפשם על קיום תורה ומצוות. היום כבר 'נכנסו לא'רץ', על המעלות וכו'.

זברז'ילדיות בלתי נשכח מכפר-ח'ב"ד? כשהרבינו הורה (בקיץ תשמ"ה) לבנות את בית אגדות-חסיד'יחב"ד בcuper-chab"d, כנהלה של הרבוי הקורם. ההוראה הייתה לסייע את הבנייה בז'ור 777 שהוקם והלך ב מהירות, עבדו פועלים בשלוש משמרות ועל-אף מרכיבות המלאכה החלicho לסייעות בז'ור. אני זכר היטב, כיצד ילדים הצטרפנו בחתולבות הבנייה. סחבנו חומרי בנייה ולבנים אדרומים. באוויר היהת השגה שהבנייה הוא בעבור הרבי, וכשתסתיתים בנייתו יבוא הרבי לשוכן בו....

דמויות כפר-ח'ב"דיות נערצת?

שתי דמויות מהילאות הרוחקה שעשו עליי רושם רב, היו שני 'תמים' מהילאי' ליבאויטש: הסבא רדבה של', התמים ר' יעקב-יוסוף רסקין ע"ה וירידדו התמים ר' אבא לויין ע"ה. בז'ורנו עומדת תמונה, כיצד אחרי' תפילת שחרית בבית-הכנסת, מתיישבים זיידע ור' אבא לylimוד משותף של שלושה פרקים ברמ'ב'ם עלי'פי התקנה שווה עתה הוראת ישים אלו, לקחו לתשומת לבם את הוראת הרבי 'כדר'יטגמא חדשה שהחוכר רצין לךראטה'. ר' אבא היה גם בעלי'קורה בהסדר'עליוון, זוכת ללימוד ממוני את טעמי הקריהה.

בית-הכנסת שבו התרבות בכרף?

להיות חיל בכפר כמו אמיין!

"...יש להעניק לילדי כפר חב"ד את החינוך הטוב ביותר כיון שהם יצעוו ראשונים לקבלת פני מישיח צדקנו"
(אגה"ק)

והשנה:

כיתות א' - ג', כינוי קעמאפ
כיתות ד' - ו', מתחנות קעמאפ *ללא לינה
במחירים אטרקטיביים!

